Ն 2243

1885 ՅՈՒՆՎԱՐ 27—28 ԲԱԶԱՐ—ԲԱԶԱՐ ԼՐԹԻՍԻ

ՏՕԳՈՒՋՈՒՆՃԸ ՄԵՆԻ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԵՐԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷՃ ՍԱՒՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԸՆԹԼԱՐԸ

Մէկամիսէ 20 ղրուշատ

ՍԹԱՄՊՕԼ ԻԶԻՒՆ

Կիր սէնէլիք . . . . . 200 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 105 »
Իւչ այլըգ . . . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻԶԻՒՆ

Բօսթա իւէ իրսալ օլունաճագլար իշիւն

Կիր սէնէլիք . . . . . 240 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 125 »

40 ԲԱՐԱ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԸՆԹԼԱՐԸ

Գէհէր ոսթրրը իշիւն

1 վէ 2 վէ 3ինճի սահիֆէյէ . . . 8 ղրշ.
Գիւնճիւ սահիֆէյէ . . . . . 2 »

ԻՆԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէճ վէ ուսմուրը սարրաֆիյէյէ այիա իլանաթ.
2 վէ 3իւնճիւ սահիֆէյէրէ . . . 6 ղրշ.
Գիւնճիւ սահիֆէյէ . . . . . 4 »

Զիյատէ միւատէթի իշիւն իլանաթա այլը բազարլըգ օլուր։

Մէվատը նէֆիյատա տայիր պէնալէր մէճմանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իստէ օլունմայաճագ պէր։

ԳԻՆԵԻԻ ԿԷՉՄԻՇԷՆ 5 ՂՈՒՐՈՒՇ

Իտարէյանէսի, հէյէթը Թահսիրիկէսի վէ մաթպասը, Սթամպօլտա Գապը Ալի ճատտէսինէ նումէրօ 20 խանէյէ տիր։ — Կազէթանըն ումուրը իտարէ վէ Թահրիրիյէ ինէ այիա քիթապիէր մէվատատ հագգընտա Միւսուրի կազէթա Տիգրան Ճիվելէկեանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիպի, քեսֆիֆէի մէքեսթիպին տախի անըն նամրնա կէոնտէրիլմէմէկ թիթիպա իստէ։

ԿԻՒՆԻ ԻՒՐ ՀԱՎ ԱՏԻՍ

ԽԱՐԹՈՒՄԸՆ ՍՈՒՏԱՆԼԸԼԱՐ ԹԱՐԱՖԸՆՏԱՆ ԻՇՂԱԼԻ

Խարթումբն Սուտան ասիէրի եէտինէ կէչտիկի մատտէսի՝ արթըգ չիւպկէ գալտրմազ պիր ահիրկի սըրասընա կէչմիշ տիր։

Պու կիւնքի Թէլէկրաֆիար սըրասընտա կէօրիւլէճէյի վէճհ իլէ, ալաֆը. փէտտր 6 Թարիխլի պիր Ըն-Ռէբ Թէլէկրաֆը՝ կէչէն Հուսմա կիւնքի Նիսխէմիզոտ միւնտէրիճ պիր Ըն-Ռէբ Թէլէկրաֆընէն պու պապտէ վէրտիկի խապէրի Թասրիգ ու Թէլիթ իթմէքտէ տիր։ Ֆագաթ իշպու Թէլէկրաֆ տախի կօրտօն բաշանընն ահվալի հագգընտա գաթի պիր մահիւսաթ վէրէմէյիպ, միւշարէյէրին պիր խըյանէթէ գուրպան կիտէրէք էսիր տիւշմիկիւնի բիվայէթ իտիյօր։

Խարթումէ չէհրի՝ ալաֆը. յունվարընն 26ընճը կիւնիւ էշրյանընն եէտինէ կէչմիշ տիր։ Մէճրուհ ժէնէրալ Սիր Արթըն Եէրինէ ինկիլիզ ասաքիրի գօմանտանլըընը տերէօհտ իտէն Սըր Ռիչըրտ կօրտօն բաշա Թարաֆընտան կէօնտէրիլէն 4 վաբօրընն իքսիսի իլէ մայէթինէ պիր մրգտար ասքէր պուլունտրը հալտէ Նիլ Թարիգիյէ խարթումա կօրտօն բաշայա կիթմիշ իսէ տէ, չէհրը մէգքիւրընն թէսլիմինտէն իքի կիւն սոնրա եէթիշէպիլմիշ, վէ քէնտիսի տէ ասիլէրին՝ չէտտա պիր հիւճիւմինէ բասթ կէլիպ, սիրաթլա ֆիրար իտէր իքէն։ բաքիպ օլտուղը վաբօր գազզէտէ օլարագ։ Թէքմիլ առամլը իւէ պէրապէր Նիլ նէհրինտէ պիր առայա իլթիճա իթմիշ տիր։

Խարթումն եէտը էշգրյայա կէչտիյի հավատիսի՝ Մբսըր էսհամընն պիրտէն 15 ֆրանգ։ վէ էն պէօրիւք պուհրանլարտան պիլէ բէք ազ միթէէսիր օլան ինկիլիզ էսհամընն տիւշմէլէրիյլէ տախի քէսպը գուվվէթ իթմէքտէ տիր։

Տիւնքի վէ պու կիւնքի թիւրքճէ կազէթալար՝ պու վագաահ ազիմէտէն պահսլա, պունտան տօլայը ինկիլիզ գապիտէթօսընն տիւշմէսի գուվվէի գարիպէյէ կիլտիկինի, վէ Սուտան վէ Մբսըր իշլէրինին թէսվիյէսի իշին ինկիլթէրրանընն շիմտի հէր զէմանտան գիյատէ տէվէթը Օսմանիյէ միւրաճաաթ իթմէսի լազմ կէլտիկինի պէյան իտէյօրլար։

Պու կիւնքի Թ. Հ-էյէ-Ն՝ պու պապտէ եազընը պիր պէնտը մախսուսա տա չու աթիտէքի ֆըգրա իլէ նէթիճէ վէրիյօր։

«Խալիֆա Ըհսուլը Ըհպպ իւլ այէմինին պիր էմրի՝ Սուտանընէ. տինի թաապա կէթիրմէկէ քեաֆի տիր։ ինան իլէ իթաաթ իթմէյէճէք օլուր իսէ, պայընտաքի հաշարաթ տաղըլարագ։ օ տա Արապի կիպի թէք պայընա գալը։ Պու հագիգաթ՝ պիր հագիգաթը մուհայագագա տըր։ Պունտան խթիճատէ իտէմէյէր իսէ, ինկիլիզլեր՝ հագիգաթէն մէսուլ օլուրլար։»

—

Մէճիսը խասսը վիւքէլա՝ տիւնքի իճլիմանընա չըմէնտըֆէր իլթիսագ խաթլարընն ինչաթը մէսէլէսինին պագը ֆիւրուաթընը թահթը թէզէքքիրէ ալմըշ տըր։

Պու պապտէքի իրատէի Սէնիյէնին պու հաֆթա զարֆընտա սուտուրի գավիէն մէմուլ օլունըյօր։

—

Տիւնքի Թ-ուէ պէր վէճհը աթի եազըյօր։

«Խուսուսաթը մալիմէի սիրասիյէտէն տօլայը Թարապլուսը—Ղարպ Թարաֆլարընընն պու կիւնքի կիւնտէ էհէմմիյէթը մախսուսէսի օլտըղը էրպապը տրդգաթ ինտինտէ ուսմուրը մալիմէտէն պուլունտրը, վէ պու սեպեպլէ Թարապլուսը—Ղարպ վիլայէթինին ուսմուրը իտարէսինէ սուրէթը մախսուսէտէ իթինա գելընտրը պիկիպ, Պենկազի վիլայէթինին տախի էհէմմիյէթը մախսուսէսինէ մէսնիր։ Նազարը տրդգաթա չայէսթէլիկի տերքեար իքէն։ օրանընն ուսմուրը իտարէսի վէ աէլիմուսուս ահվալը մալիյէսի չայանը խօշնուտի պիր տէրէճէտ օրմատրը՝ պագը մահալէ կէլէն Թէլէկրաֆլարտան անլաշըլմադըն, օլապատ ճանիպը հիւքիւմէթը Սէնիյէտէն Թէտապիրը մախսուսէ իթթիխազ պուրըլաճաղը չիւպհէտէն պէրի տիր։»

—

Կէլէճէք ալաֆրանկա ապրիլին իպթիտասընտա Ըրէնս Պիզմարգըն խրտամէթը տէվլէթէ տէխալէթինէն 50նճի սէնէսի խթամ պուլմուշ օլաճաղընտան, Այէմանիանընն հէր Թարաֆընտան եէվմէմէգիւրտ Բրէնսը միւշարէյէտէ Թէպրիքնամէ վէ հէտիրէսինտէն սուրէթը ուսմույէտէ էմրէր վէրիլմիշ տիր։

—Ճուսմա էրթէսի կիւնիւ ագշամը սաաթ 2 գաբարլարընտա էլալը Բէօշկիւ բիշկեահընտա էլենկէրէնտաղ օլան իտարէի Մախսուսէնին Գոսէրիրէ նամ վաբօրը պաշ տիւմէնճիսի Օսման էֆէնտի՝ պագը քիֆէլէր չըգարմագ իւզրէ անպարա էնէր իքէն, այագը գայրպ անպարընն իշինէ տիւշմիշ, վէ էնքսէ քէօքիւնիւն պիր քեմիրի ֆէնա հալտէ զէտէլէնմիշ օլարընընտան, էրթէսի սապահ մէրգում Օսման էֆ. միթթէսարբէն վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Էվրօրայա կիթմէք իւզրէ էրդրում բուսուսաթ իտարէսինտէ թէէմինաթա բաաթ իւէ Թրապիզոնա կէթիրիլէն Թրանսիթ Թէնպէքիլէրի Թրապիզոնա կէչիրտէն սոնրա, տախիլտէ սարֆ օլունմագ իշիւն պիր մահալէ նազլ ու խոսալ իտիլէճէք օլուր իսէ, իշլա խոսալ օլունաճաղը մահալտէ պէհէմէհալ կէօմրիւք բուսումը ալընմագ։ վէ արթըգ Տէրսաաատէթտէն ախէր մահալէ Թրանսիթ օլունմասընա վէ եախոտ ագթարմասընա միւսաատ օլունմամագ չարթը իւէ նազլիկ Թէզքէրէսի վէրիլմէսի։ վէ գուրշուն մէօհրիւ պօղուգ օլանլարա՝ իճբրէթի Թիւճճարընա ահտ օլմագ իւզրէ գուրշուն մէճէր ապարը վէ գահրիյէսի վուսուլինի միպէյլին օլաճաղընտան, պունըն իշիւն մէսաֆէսինէ կէօրէ միւտէթ Թային օլունմասը խուսուսը՝ Բուսումաթ Լմանէթինտէն պա Թէլէկրաֆ մահալինէ իշար գըրընմըշ տըր։

—Թիճարէթ նէզարէթինտէ Թէշէքքիլ իտէն Սէնայի Օտասը հէյէթի՝ խաթիֆա իթթիրինտէն։ եէրլերինէ տիկէրլերի Թաեին օլընմագ իւզրէ տիր։

—Պունտան պէօյլէ զապըթանը ասքէրիյէնին՝ գարատան վէ տէնիզտէն եօյճրլըգ իթթիքլերի հալտէ։ կէրէք քէնտիլերի իշիւն վէ կէրէք եանլարընտա պուլունանագ ֆամիլեալարը խալգը իշիւն միւրաբ Թեգերէսի ալմալարը լաղրմ կէլէճէյի՝ Տախիլիյէ նէզարէթինտէն հէր Թարաֆիշար պուրըրմըշ տըր։

—Էվվէլքի կիւն սաաթ 6 տա եէմիշ իսկէլէսինտէն հարէքէթ իտէն 15 նիւմէրօլը վաբօր՝ պիր գայրզա չարրբգ պաթբրմըշ իսէ տէ, գայրգճը սալիմէն զուրթարըլմըշ տըր։

—Շաֆոլնամ ֆրանսրգճա իլը սարֆրն Մաթպաաթ ամիրէ բուղնամէճիսի Պարաֆին էֆ. թարաֆընտան թիւրքճէյէ մուգա պուլան Թերճէմէսի՝ էտիպը մէշհուր Վիկթօր Հիւկոնրն նազարը Թագտիրինի ճէպպ իթթիկինտէն, պու պապտէ Պարաֆէն էֆէնտիյէ պիր գրթա Թէպրիքնամէ իրսալ վէ պիր տէ քէնտի բէսմինի իհտա էրլէմիշ տիր։

—Տիարպէքիր Թարաֆլարընտա գրչընն չիտտէթինէ մէպնի Տէճլէ նէհրինին տօնարընընտան 8-10 կիւն գատար նէհրը մէզքիր իւզէրինտէ սէյր ու սէյահաթ իճրա օլընմատըղը՝ մահալինտէն եազըլըյօր։

—Պէյօղլունտա Թարապաշընտա մուգիմ պուլընտրը սիկուրթար խանէյի պունտանՇագտէմ գաատէն իհրագ էյլէմիշ օլմագ շիւպհէսիյլէ սիկուրթա գուսմանեաար Թարաֆընտան ալէյհինէ իգամէի տավա օրընան Բամուգճր նիգօլաքինին էվրագը՝ մահքէմէի ճինայէթճէ նազարը։ Թէտգիգտէն կէչիրիլէրք, մէրգումընն պէրաթը զիմմէթինէ։ գարար վէրիմիշ տիր։

—Զարպխանէի ամիրէ իտարէսինին պիր գաչ սէնէտէն պէրու հիշ պիր Թարաֆա հիսապ վէրմէտիկինտէն տօլայը, էմրը ալի մուճիպինէ վէ Տիմանը Մուհասաթճամուհասէպէսինին Թէտգիգինէ պու հաֆթա պաչանմըշ օլտուղընը մահալի պիր կազէթա եազմըշ իսէ տէ, պու հավատիս եէնի օյմայրպ պիր գաչ ալ ագտէմ Թէտգիգաթը մէզգիրէնին՝ իճրասընա պաչանտրընը կազէթամըզդ եազմըշ օլտուղընտան։ քէյֆիյէթ՝ կազէթամըզը օգուսանարա չօգտան պէրու մալիմ տիր։

—Ամբր էմանէթի տարէքսինին ուսմամ հիսապինը Թէտգիգ իթմէք վէ պագը մուամէլաթն հագիգէթինի անլամագ իշիւն Նիւզէհի վէ Տախիլիյէ մուհասէպէճիսի Մէճէտտին վէ Տիմանը Մուհասէպաթ ազասընտան Ֆահրէտտին պէյ էֆէնտիյէր հազարաթը իւէ տիկէր պագը զէմաթան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն Թէշքիլ իթմիշ տիր։

—Միտիլի ճէկիրէսինտէ իգամէթ սէմուր օլան սէրտարը էքրէմ Ապտիւլ Գէրիմ բաշանընն պու քէրրէ վէֆաթ էդէճէկի՝ չէհրը մէզգիրտէն ալընան պիր Թէլէկրաֆտան անլաշրմըշ տըր։

—Սիւլէյմանիյէ ճամիսի միհրապընընն էօնիւնէ ճամիի մէզգիրը պինա իտէն Գանունի Սուլթան Սիւլէյման հազրէթլերինին պիզգաթ Թասրիգ պուլուրմըշ օլտրղը չինի պիր անթիգա սրգաթ իտիրմիշ։ վէ ֆահլէրի Թէվգիֆ օլունմըշ տըր։

Շեգօտրա վիլայէթինէ Տրրաճ ստանճաղը միւթէսարրքը Մէհմէտ բաշանընն պագը մուամէլաթ վէ հարաքեաթը զայրը լայգասընա տաիր փահալի միւթէպերանը Թարաֆընտան Տախիլիյէ նէզարէթինէ պիր չօգ չիքեա. յէմէնանէլէր կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Մալիյէ նէզարէթինտէն վիլայաթա իրսալ օլընան պիր Քահրիրաթը ուսմումիյէտէ՝ իտարէ մէճլիսլէրի վէ սարը տէվարրը հիւքիւմէթտէն ասաքիրէ վէ անլէրին ֆամիլեա վէ եէթիմլէրինէ վէրիլէճէք մաղպաթալարընն պունտան պէօյլէ տամկա բէսմինտէն մուաֆի թութուլմալարը Թէնպիհ գըլընմըշ տըր։

—Ախիրէն Անթալիատա չէտտա պիր ֆուրթունա զուհուր իտէրէք։ ղիմանտա պուլունան 6 սէֆինէ իւէ 7 մավունա գազզէտէ օլմուշ վէ պագը Թայֆալար զարգ ու Թէլէֆ օլմուշ տըր։

—Խարբութա սախիրէն պիր զէլզէլէ վուգու պուլմուշ իսէ տէ, պիր կէօնա խասարը մուճիպ օլմամըշ տըր։

—Պաղազ իշլինին Ընատօլու գարիյէլերի էհալիսի՝ մէզգիր գարիյէլերէ իշլէտիլէն 4 նիւմէրօլը քիւչիւք վաբօրընն Թէպտիլինի Տախիլիյէ նէզարէթինտէն պա արզուհալ իսթիտա էյլէմիշ օլմազլա, նէզարէթը միւշարէյէյհատան մուգու պուլան իշար իւզէրինէ վաբօրը մէզգիրընը Թէպտիլի Թիճարէթ նէզարէթինտէն Շեր-քէթը խայրիյէ էմր օլունմուշ տըր։

—Էվվէլքի կիւն Ավսթրիա սէֆիրի Պարոն Գալիս՝ Պապը Ալիէ պիլագիմէ, խարիճիյէ նազրը Ասիմ բաշա հարէքէթերի իւէ միւլագաթ իթթիկի կիպի, եէմմ մէզգիրտէ Ռուսիա սէֆարէթի միսթէշարը Մ. Օնու տախի նէզարէթը միշարէյէյհա միսթէշարը Ֆախրի պէյ հազրէթլերի իւէ կէօրիւշմիշ տիր։

—Ասաքիրը Շահանէ ֆէրիգա. նընտան միւթէգաիւտ Մուսթաֆա բաշա հազրէթլերինին ըիւթպէսի պա իրատէի Սէնիյէ իսաէ գելընմըշ տըր։

—Ոն ֆիրաթընն թահգիգի ղըմընտա էվվէլքի կիւն Շեհր էմանէթինտէ իճթիմա իտէն գօմիսիօն՝ ախիրէն էֆմէք իւզէրինէ զամմ օլունան 3 բաանընն ունբրիճցասընա մուվաֆֆըգ օլտուղընը անլարագ։ օլ պապտէքի մաղպասընը մէրճինինէ թագտիմ իթմէք իւզրէ իմիշ։

—Թէսթրօլարա նէզարէթ իթմէք վէ էֆէնտիրի։ մուայէնէտէն կէչիրմէք իւզրէ լիսանա՝ վագրքի պիր զաթընն մէմուր թաեինի միւթէսավվէր իմիշ։

—Եանեատան ալընան՝ պիր՝ մէքթուպա կէօրէ։ Երկէրիտէ՝ մուաչչիրէր իլէ մուհասէպէճի՝ արասընտա պիր արպէտտա վէ միւտարբէպէ վուգու պուլմուշ տըր։

Վարիտաթը էօշրիյէնին գրսմը քիւլլիսի էօթէքինին պէրիքինին եէտը քէթմանընտա գալը։ խազինէի տէվլէթ՝ զայիաթը ազիմէյէ ուղրամագտա օլարընը ըիվայէթ իտիլմէքտէ օլուլ։ պու սէնէ հասրլաթը էօշրիյէ՝ բէք ճիւզի։ եանի սէնիյինը սապրգա իլթիզամ պէտէլինին նըսֆը օլաճագ իմիշ։

ԹԻԼԷԿՐԱՖ

Հանոյ (Թոնքին) 7 փետր.

Ժէնէրալ Պրիէր տը Լ'Իսլ տիւնքի կիւն Զինիլէրին Տօնկսօնտա թէէսիս իթթիֆլէրի միսթահզէմ օրտուկնէսը՝ թէլէֆատթը գիւզելյէ սիկուրթա գուսմանընը։

Հանոյ-Դանկ 8 փետր.

Ամիրալ Գուրպէ՝ փետրվարընն 1ինէ Զինիլէրին պիր հիւճուսընը կէրի բիսսկիւրթմիշ տիր։

Յունվար 25տէն պէրու վուգու պուլան ուսհարէպաթը միւթէլիֆէյէ Զինիլէրին գալիթը 700 մաղթուլ վէ մէճրուհ թախմին օլունմագտա տըր։

Ըն-Ռէբ

Գահիրէ 6 փետր.

Լօրտ Ռօսլին՝ Սըր Է. Պէյրինկէ պիր թէլէկրաֆ չէքէրէք։ խարթումն ասիլէր թարաֆընտան զալմի օրնտրընա տաիր գուհոր իտէն հավատիսի թաստիգ իթմիշ տիր։

Հէնուզ թաֆսիլաթ էօգ տըր։ լաբին թէքմիլ չէհրին յունվար 26տա եէտը տիւշմանա տիւշտիկի սահիհ տիր։

Ժէնէրալ Գորտօն թարաֆընտան կէօնտէրիլէն տէօրթ վաբօրտան իբիսիլէ յունվար 24տէ Մէթէմմէտէն հարէքէթ իթմիշ օլան Սըր Զարլս Ռիվլընը՝ Սիւսէքս ալայընը պիր միֆրէզէսիլէ պէրապէր յունվար 28տէ խարթում էօնիւնէ միւվասէլէթ իթմիշ իսէ տէ, տիւշմանընն հիւճումը չէտտիտինտէն՝ կէրի տէօնմէյէ մէճպուր օլմուշ տըր։

Իշպու աբալ թաբալ բիւճաթտա վաբօրլար ղարգ օլմուշ իսէ տէ, Սըր Զարլս Ռիվլընը իւէ բէֆգաթընտա պուլունանլարընն քեսֆիֆէսի՝ Նիլտէ պիր ատայա ճանաթապլիմիշ օլտրգլարընտան, Նուսրի բաշանընն թահթը գօմանտասընա պուլունան պիր վաբօր՝ անլէրի ալմագ իւզրէ Մէթէմէտէն հարէքէթ իթմիշ տիր։

Ժէնէրալ Գորտօն հագգընտա հէնուզ պիր խապէրը սահիհ ալընմամըշ իսէ տէ, զանն օլունտրընա կէօրէ, խըյանէթ եիւզինտէն էսիր տիւշմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Վեհապետական Ամեն. Տ. Տ. Յարութիւն Սրբազան հազրէթլերինին բարձրագ ինթիհապ օլընտրընընմիւպէյրին մապաթա՝ ճումա էրթէսի կիւնիւ Բաթրիգխանէ թարաֆընտան Պապը Ալիյէ իրսալ օլունմուշ տըր։

—

Մէսմուաթըմզդա կէօրէ, Տէրսաատէթտէ պուլունան Էվրօրա մուխպիրլերինին հէման քեաֆիֆէսի՝ Վեհապետական Ամեն. Տ. Տ. Յարութիւն Սրբազան հազրէթլերինին Էրմէնի Բաթրիգիկի մագամընա նապ ու ինթիխապ օլընտրընը պա Թէլէկրաֆի կազէթալարընա իշար ու Թէպլիգ իթմիշլէր տիր։

Քէզալիգ ինթիխապը մէզքուր՝ Ռուսիա սէֆիրէթի Թարաֆընտան սախի Բէթերսպուրկա պա Թէլէկրաֆ իշար օլունմուշ տըր։

—

Ալաֆը. յունվար 30 Թարիխլի Թրապիզոնան Ամոլու կազէթասընա պէր վէճհը աթի եազըլմըշ տըր։

«Էրմէնի մէքթէպլերի վէ էրմէնի Գաթօլիք ֆուգարալարը մէնֆաաթընա օլարագ ախիրէն իքի տէֆա գօնսէր վէրիլմիշ տիր։ իշպու գօնսէրլերէն պիրինճիսի՝ Էրմէնի մէքթէպլինին պէօյիւք սալօնընտա վուգու պուլուպ, պունտա բէք չօգ իպտիհամ հազը պուլունմըշ վէ հէր քէս կէօրտիւրիւ նիզամ ու ինթիզամտան տօլայը մէմնուն օլմուշ տըր։

«Ճէօմաաթ Թարաֆընտան իթթաօլընան իշպու Գօնսէրտէ, Մատամ Հէլէն Մարէնկօ՝ բիանօ, Կիւրեղեան Տիգրան էֆէնտի՝ քէման, վէ Մ. Էմիլ Մարէնկօ՝ ֆլավիտ չալմըշլարտրը։ Պունտանպաշգա մէքթէպին չակիրտանը վէ իքի կէնճ գըզ Թարաֆընտան բիանօ իլէ պէրապէր պագը չարգիլէր Թէրէնիլմա օլընմըշ տըր։

«Մէգքիւր չարգիլէրին էսնաի Թէրէնիլմինտէ, հէնուզ 12-13նաշընտա օլուպ սաիր բէք չօգ տէֆալար տախի իպրազը հիւնէր իթմիշ օլան Մ. Ռիվլեամ Մարէնկօ բիանօ չալմըշ տըր։

«Էրմէնի Գաթօլիքլերի Թարաֆընտան վէրիլէն իքինճի գօնսէրտէ տախի մուֆաֆիգիյէթ հասրլ օլուպ, երինէ գիքը օլունան զէվքի իճրան Թէրէնիմաթ իթմիշլէր իսէ տէ, պունտա ֆազլա օլարագ պիր տէ գօմէտիա իճրա գելընմըշ տըր։ Պագը մուզիգա բարչալարը ալգըշանմըշ վէ Թէքրար իտիլմիշ։ վէ պիլճիւմէ հազրուն չէհրիմիզտէ բէք նատիր վուգուա կէլէն պու գօնսէրլերտէ բէք գիյատէ մէճմունէն ավտէթ էյլէմիշլեր տիր։»

—

Էրզէնջէ

ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ ՀՐԵԱՑ

Իշպու բէսիմի հիքայէներին 2ինճի ճիլտինին 11ինճի ճիւզիսէ գատար թապ ու նէշը օլունմուշ տըր։

ՏՕԳԹԷՕՐ ՎԱՀՐԱՄ Ե. ԹՈՐԳՈՄԵԱՆ

Բարիզին Թրպպիյէ Տար իւլ ֆիւնունը Թալէպսէսինտէն օլուպ Թապպակէթ չահատէթնամսինի ախղ իւէ պու քէրրէ Բարիզտէն Տէրսաատէթէ միւվասէլէթ իթմիշ օլան մուամիլէյհ Տօգթէօր Վահրամ Ե. Թորգոմեան էֆէնտի՝ չիմտիքի հալտէ իւսկիւտարտա Սէլամսըզտա Ս. Խաչ քիլիսէսի սօգաղընտա Ղուկասեան Նշան էֆէնտինին էճզախանէսի իւսթիւնտէքի 1 նօմէրօլը խանէտէ բազարտան մաատա հէր կիւն սաաթ 7տէն 9ա գատար քէնտույէ միւրաճաաթ իտէն խասթալարը գապուլ իտէճէկինի, վէ սալը կիւնլէրի տախի եինէ օ խանէտէ մէճճանէն խասթա պագաճաղընը, վէ քէզա ճերրահ վէ լավութաղգ իշլերինճէ տէ իճրան ամէլիյաթա միւհէյյա պուլունտրընը բաղպէթլու էհալիյէ իլան իթմէքքէ միֆթէխիր տիր։ 15—7

ԲԱԹՐԻԳ ՃԷՏԻՏ
ՎԵՀԱՊԵՏԵԱՆ ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ
Տ. Տ. ՑԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՐԲԱԶԱՆ
ՀԱԶՐԷԹԼԷՐԻՆԻՆ ԹԷՐՃԷՄԷԻ ՀԱԼԻ

—

Կէչէն ճուսա կիւնքի Մելլէթ մէճլիսը ուսումնասիրեալ եւ սէրիյէթը արա իլէ ուսում թիւրքիա Էրմէնիլէրինէ Բաթրիգ Ինթիանա օլընան Վեհապետեան Ամեն. Տ. Տ. Ցարութիւն Սրբազան հայրէթլէրինին թէրճէմէի հալի հագգընտա ինթիանայը մեղքիւրըն վուգուրընտան էվվել ալէմը մանպուանթտա վէ էֆվանը նատա պազը եալան եանլըշ մանիւմաթ տէվէրան իթմիշ, վէ պու սուրէթլէ բուհանի միւշարէլէյհին չախսիյաթ վէ ահվալը սապգասընհագգընտա պազը աղվիյաթ վուգը պուլմուշ իսէ տէ, պունլար մայրունը սրհհէթ ու հագիգէթ օլմասը զընտան, նէշրիյաթը քեազիպկի մեղքիւրէյի թասհիհ Բաթրիգիլէ Վեհապետեան Ամեն. Տ. Տ. Ցարութիւն Սրբազանընն սահիհ թէրճէմէի հալինի նէշր իթմէք իւղրէ, մէնպաը մէվսուգտէն օլ պապտէ ալտըղըմըզ պազը մալիւմաթը ճիտտիյէի ճուսա էրթէսի կիւնքինիսիսէմիզտէ իթտիկիմիզ վատ մուճիպինճէ պէր վէճհը աթինէնը իտէրիզ։

Վեհապետեան Տ. Ցարութիւն Սրբազան՝ 1825 սէնէսինտէ Ս. Ե. բուսաղէմտէ տիւնէատէ կէլիպ, Տիրացու Յովսէփնամը թահթընտա էվվէլա օրատա Ս. Յակոբանց մանքընտա թահսիլը իլմ իթմիշ, վէ մուանթէրէն Տէրսատէթէ կէլէրէք, իւսկիւտարտաքի Ճեմարան մէքթէպինտէ իքմալը թահսիլ էյլէտիքտէն սօնդրա, կիրակոս Բաթրիգ իլէ պէրապէր եինէ Երուսաղէմ կիթմիշ, վէ օրատան տա Լիւբանանն պազը թարաֆլարընա վէ խուսուսիյլէ Ամէրիգայա պիլագիմէ իճրար սէյահաթ էյլէմիշ տիր։

Տ. Ցարութիւն Սրբազան՝ Էրմենիճէ, թիւրքճէ, Արապճա վէ Ինկիլիզճէ լիսանլարա թէմամըյլա ալնա օլարը կիպի, Հայաստանեայց Եկեղեցիսինին գավանին ու գավափտի հագգընտա տամալիւմաթը ֆէվգէլադայէսի վար վէ բէք մէշհուր պիր վահիզ տիր։

Տ. Ցարութիւն Սրբազան 1847 սէնէսինտէ Երուսաղէմտէ սարկաւագ օլտուգտան սօնդրա եինէ Տէրսատէթէ կէլիպ, Արմաշ վանքընտա վարդապետ թագտիս օլունուպ, Յակոբոս Բաթրիրին դէմանընտա Տէրսատէթ Բաթրիգ վէքիլիկի մէմուրիյէթինի սուրէթը մանթուպտէտ իյիճա իթմիշ, վէ օ զէմանլար պիր չոգ բէհապինը մէշհուրէ իլէ իմարը վագթ իտէրէք, պէօյիւք ատամլարա մախսուս օլան պիր չոգ խասիյը մէմուհէ իլէ թէղէինը զամ էյլէմիշ տիր։

Վեհապետեան Տ. Ցարութիւն Սրբազան՝ Բաթրիգ վէքիլիկինտէն սօնդրա պիր գաչ սէնէ խարրուխտա Առաջնորդլըգ իտուպ, 1858տէ Էրզրումա Առաջնորդ նասպ օլունմուշ, վէ 1861տէ Տ. Մատթէոս Կաթողիկոսան Եպիսկոպոս թագտիս իտիլմիշ տիր։

1863տէ խարրուխտան պիր գաչ պէն նուճուս Էրմէնի հիճրէթ իտէրէք Ռուսիա թօրբաղընա կիթմէքտէյէր իքէն, Տ. Ցարութիւն Եպիսկոպոս պիշարէկեանը մուսահիլէյհիմի գանտըրըպ, Էրզրում ճիվարարընտան երինէ քէնարի վանթանլարընա ավտէթ իթտիրմէյէ մուսաֆիգ օլմուշտը։

Էրզրումտէ 1858տէ վուգու պուլան պէօյիւք զէյլէյէտէն չէհրը մէղքիւր Էրմէնի քիլիսէսինին չան գուլէսի երգըլմըշ օլմաղլա, Ցարութիւն Սրբազան՝ գուլէի մէղքիւրը Էրզրում միւթէպէրանընտան Բաստրմաճեան խաչատուր էֆէնտիյէ միճէտտէտէն ինչա իթտիրմիշ, վէ 1862տէ տէ Էրզրումէն խարապ Առաջնորդարանը երգտըրըպ, միւքէլէֆ վէ մունթազամ պիր մերխասխանէի ճէտտա եարտըրմըշ տը։ Քէղալիք բուհանի միւշարէլէյհ՝ Ս. Լուսաւորիչ վանքընն միչերէկը խարապ օլան քիլիսէսինի հէտտ իլէ, եէրինէ եէնի պիր քիլիսէ պինա իթմիշ, վէ Էրզրումէն էսքի վէ տար մէքթէպինի երգտըրըպ, միւթէվէֆա Մահարեան Յակոբ էֆէնտիյէ եէնի վէ հէսիմ պիր մէքթէպ եարտըրմըշ տը։

Էրզրումտա 1866 սէնէսինէ գատար գըզ մէքթէպի պուլունմատըղընտան, Ցարութիւն Սրբազան՝ սէնէի մէղքիւրէտէ 2000 լիրա մէսարիֆլէ իքի գաթը միւքէմմէլ վէ ճէսիմ պիր գըզ մէքթէպի պինա իթտիրտիկի կիպի, չէհրը մէղքիւրընն Զայդարա մահալլէսինտէ տախի միւթէվէֆա Աղարեան Մ. Սողոմոն աղանընն էվլատ ու ալալաքընա գըզ վէ երքէք չակիրտան իչիւն պիր մէքթէպ եարտըրմըշ տը։

Ցարութիւն Եպիսկոպոս՝ Էրզրում հէվալիսինտէ պիր չոգ Էրմէնի գարիյէլերինտէ տախի մէքթէպ վէքիլիսէլեր եարմաղա մուվաֆֆագ օլմուշ տը։

Էրզրումի Էրմէնի քիլիսէսինին ադարաթընտան սէնէվի կէլէն իյրատ 1857տէ 170—180 լիրա իքէն, Վեհապետեան Սրբազան՝ ադարաթը մէղքիւրէնին զըսմը ազէմինի երգտըրըպ եէնիսէն եարտըրմըշ օլարընտան, 1880 սէնէսինտէ էյրատը մէղքիւր 1500 լիրայա պալիղ օլմուշ տը։

Քէղալիք Ցարութիւն Սրբազան՝ Էրզրում Էրմէնի գապրիսթանընտա ճէսիմ վէ միւքէլլէֆ պիր մէքթէպ եարմըշ, վէպունա սարֆ օլընան 2000 լիրայը իանէ թարիգիյէ վէ բիւր զահմէթ իլէ էհալիտէն թօրլամըշ տը։

Իշթէ պու մէքթէպ տիր քի, չէմտիքի մէշհուր Յանասարեան կիճէլի կիւնտիւզլի մէքթէպ օլմուշ տը։

Էշհասը Վեհապետեան Տ. Ցարութիւն Սրբազան՝ Էրզրում Առաջնորդլըգը էսնասընտա 12—13 պին լիրա սարֆ իտէրէք, չէհրը մէղքիւրտէ մէլլի ագարէթլէր, մէքթէպլէր վէպինալար եարտըրմըշ օլտըգը կիպի, Էրզրում քիլիսէսիյլէ վանքլարընա ամտ օլան պիր ճիւմլէ էմլագընն հէօճճէթլէրինի տէ մէհաքիմը չէրիթ մարիֆէթիյլէ պիթթէպտիլ միւլք իթտիրմիշվէ պէօյլեճէ էմլագը մէղքիւրէրի մահալլիլէ կիթմէքտէն գուրթարմըշ տը։

1864 սէնէսինտէ սեպտ. 28 տէ Աղթամար Կաթողիկոսը Տ. Պետրոս Սրբազան գաթլ իտիրմիշ օլմաղլա, Բաթրիգխանէնին էմրի մուճիպինճէ Տ. Ցարութիւն Սրբազան՝ ճինայէթը մէղքիւրէրի թէֆթիշ իշիւն վանա ադիմէթ իթմիշ, վէ պու մէմուրիյէթի պիր սուրէթը մարթուպտէտ իյիճա էյլէմիշ տիր։ Շէօյլէ քի, քէյֆիյէթը ճինայէթ՝ Աղթամար վանքը միաբանութիւնը յլա Վանա Առաջնորդարանը թարաֆընտան պա թէլէկրաֆ վէ թահրիրաթ Բաթրիգխանէյէ իշար իտիրմիշ օլմաղլա, Ազգ. Վարչութիւն պա թագրիր Պապը Ալիյէ միւրաճաաթ իթմիշ, վէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան իճրա օլնաճագ թահգիգաթ ու թէֆթիշաթտա միլլէթ թարաֆընտան վան Առաջնորդը մերհում իգնատիոս Սրբազան իլէ Էրզրում Առաջնորդը Տ. Ցարութիւն Սրբազանընն տախի հազրը պուլունմասընը վէ հիւքիւմէթը մահալլիյէնին Պապը Ալիյէ թագտիմ իտէճէկի բարօրթօնրն մուսահիլէյհիմա բուհանիլէր թարաֆընտան տախի իմզա իտիրմէսինի ըճնա էյլէմիշ, վէ Պապը Ալի պու ըճնայը զապուլ իլէ, մուճիպինճէ վան միւայէթինէ էմր վերմիշ տիր։ Տիկէր թարաֆտան Բաթրիգխանէ տախի վան վէ Էրզրում Առաջնորդլարընա այնը մէալտէ էմրլէր վերմիշ օլարընտան, Էրզրում Առաջնորդը Տ. Ցարութիւն Սրբազան վանա ադիմէթ իթմիշ, վէ օրատան իդնատիոս Սրբազան իլէ պէրապէր Աղթամար կիթմիշ տիր։

Պու բուհանիլէր՝ մէմուրինը մահալլիյէ իլէ պերլեշէրէք թահգիգաթը լազմվէ իճրա իթմիշլէր տիր։

Գաթլ ճինայէթի՝ Եուսուֆ վէ Շահին նամընտա իքի գաչագ քիւրտլէր իւղէրինտէ թէպէյյիւն էթմիշ տիր։

Պու մէալտէ օլան բարօրթօ՝ միւսթանթիգլէր իլէ իգնատիոս վէ Ցարութիւն Սրբազանլար թարաֆընտան իմզալանարագ, Պապը Ալիյէ թագտիմ օլունմուշ, վէ Պապը Ալի տախի քէյֆիյէթի պէրթաֆսիզ բաթրիգխանէյէ թէպլիղ իլէ պէրապէր, գաչագ պուլընան Եուսուֆ վէ Շահին նամ ճանիլէր պուլունուպ նիզամէն մուհաքէմէ օլընընճայա գատար, խաչատուր կաթողիկոս իլէ Աղթամար Միաբանութիւնընն չիպգէ թահթընտա պուլունաճագլարընը տա իլամէթէն պէյանիթմիշ տիր։

Միւֆէթթիշ առաջնորդլար՝ մէմուրինը հիւքիւմէթլէ իմզալայը եօլատգարը բարօրթօտան պաչգա բաթրիգխանէյէ տիկէր պիր բարօրթօտահա կէօնտէրիպ, քէյֆիյէթի մուֆասսալէն նագլ իթմիշ, վէ ճինայէթտէ խաչատուր կաթողիկոս իլէ Աղթամար միաբանութիւնընն զիմէտիալ օլմագլարընը արգ, վէ էհալիի մահալլիյէնին թէպտիլը մէզհէպ իթմէսինի վէ սիյաթը սաիրէնին վուգու պուլմասընը մէն իթմէք իչիւն խաչատուր Սրբազանն կաթողիկոսըզը թաստիգ օլունմաքմիւասիպ օլաճաղընը պէյան իթմիշ օլարզլարընտան մէղքիւր իքի բարօրթօ արասընտա փարգ վէ թէնագուզ օլարզը՝ կէրէք օ զէման վէ կէրէք չու սօն կիւնլերտէ սէօյլենմիշ իսէ տէ, պունտա հիչ պիր թէնագուզ օլմայըր, մէսէլէ տէ օն իքի սէնէ չալգանարգտան սօնդրա, նիհայէթ եինէ մուսահիլէյհիմա բուհանի միւֆէթթիշլէրին բարօրթօսը մուճիպինճէ թէսմիյէրէզիր օլմըշ տը։

Վեհապետեան Ցարութիւն Սրբազանընն թէրճէմէի հալի միայնընտա պու վագաաբ պիր ազ մուֆասսալ եաղպա, պիր տէրճէյլէ գատար պահսրմըզընն խարիճինէ չըգմըշ իսէ տէ, վագտահ մէղքիւրէտէն տօլայը բուհանի միւշարէլէյհ ալէյհինտէ պազը կէնա ազվիյաթ վագը օլմուշ օլտուղընտան, ազվիյաթը մէղքիւրէնին պիէսասըզընը օգուանլարըմըզա էյիճէ անլաթմագ իչիւն վագտահ մէղքիւրէյի մուֆասսալէն զիքը իթմէյէ մէճպուր օլմըշ տը։

1865—66տա խրիմեան Սրբազանընն Մուշտաքի Ս. կարապետ վանքընա Վանահայը պուլընտըզը էնանտէ Վեհապետեան Տ. Ցարութիւն Սրբազան՝ Բաթրիգխանէ թարաֆընտան մէղքիւր վանքըն Միաբանութիւնընա միւֆէթթիշ նասպ օլունմուշ, վէ հիւքիւմէթը բուհանիյէի միլլիյէ ալէյհինտէ սէրքէյլիք իտէն վարդապետլերի վանքտան թարտ իթտիրմիշ տիր։

1865տէ Էրզրում հիվարընտա Հինձք գարիյէսինտէ պիր Էրմէնի տէլիգանլըսընն պօղուլմասը ճինայէթի վուգու պուլուպ, պունտան տօլայը Էրմէնի վէ Էրմէնի Գաթօլիքլէրի արասընտա պիր տավա թէհհատուս իթմիշ օլմազլա, Ցարութիւն Եպիսկոպոս՝ պու տավայը իլթիզամ վէ միւտաֆէա իտէրէք, պիր գաչ սէնէ չալըշմըշ, վէ Տէրսատէթէն միւֆէթթիշլէր կէթիրտէրէք հագգը թէպէյյիւն էթտիրմիշ, վէ միւթէճասրրըրը զէնճիրպէնտ մահպուսիյէթէ մահքիւմ գըլտըրմըշ տը։

1867տէ Մուշ վէ հէվալիսինտէ իճրան զուլմ ու թաատտիյաթ իտէն Քիւրտլէր ալէյհինտէ խրիմեան Սրբազանն հիւքիւմէթը Սենիյէյ արզ էյլէտիկի չիքեայաթա Տ. Ցարութիւն Սրբազան տախի իշթիրաք իտէրէք, մէրգուման Քիւրտլէրին զէնճիրպէնտ նէֆի իտիլմէլէրինէ տաիր ուսուտուր իտէն էմրը ալինին իճրա օլունմասընա գատար խրիմեան Սրբազան իլէ պէրապէր սարֆը զայրէթ իթմիշ տիր։

Վեհապետեան Տ. Ցարութիւն Սրբազան՝ Բաթրիգխանէնին էմրի մուճիպինճէ 1867տէ Թիւրքիա Էրմէնիլէրի թարաֆընտան Գէորգ Դ. Կաթողիկոսը բէսմը թագտինտէ հազրը պուլունմըշ, վէ պու միւնասէպէթլէ վէ միւշարէլէյհ Կաթողիկոսն իլթիմասը իզէրինէ Ռուսիա Զարը թարաֆընտան Ցարութիւն Սրբազանա ՍԷՆԹ-Ան նիշանընն իքինճի բիւթպէսի իթա օլունմուշ տը։

Վեհապետեան Տ. Ցարութիւն Սրբազան 1876տա Բաթրիգխանէնին էմրիյլէ երինէ Էրզրումտան Վանա կիտիպ, Վանը միլլիթաշլարըմըզ միյանընտա հուտուս իտէն իսթիթաֆ վէ գիյլ ու գալէ նէթիյէճէ վերմիշ, վէ ավտէթտէ Պիթլիս (Բաղէշ) վէ Մուշա ուղրայարագ, էհալիի մահէլլիյէնէ մուհապպէթ վէ իթթիֆագ իթմէլերինի նասիհաթ իթմիշ վէ օրատան Ս. Կարապետ վանքընա պիլագիմէ Միաբանութիւն իլէ Վանահայը Մամբրէ եպիսկոպոսը եէքտիկէրիյլէ պարըշարըմըզ տը։

Օսմանը վէ Ռուս մուհարէպէի ախիրէսինտէ Օսմանը վէ Ռուս օրտուլարը՝ Էրմէնի չոգ պուլընան Էրզրում վէ հէվալիսինտէ պուլընտըզընտան, Վեհապետեան Տ. Ցարութիւն Արքեպիսկոպոս՝ օ նաղիք զէմանտա մահալլի Էրմէնիլերի քէմալը ըէվիյէթ ու տիւրայէթլէ խարէ իթմիշ, վէ տալիմա հիւքիւմէթը Սենիյէյ իթաաթ վէ սատագաթտա պուլունմալարընը նասիհաթ էյլէմիշ, վէ միւտտէթը մուհարէպէտէ միլլէթի հէր նէվի չիւսկէտէն վէ մուխթարաթը՝ մատաիյէ վէ մանէվիյէտէն արի վէ պէրի սագլամաղա մուսաֆֆագ օլմուշ տը։

Մուհարէպէ բէյտէրբէյ Հիլթիտտա իտէրէք։ Բուս օրտուսը Էրզրում իլէրինէ եիրիմիշ իսէ տէ, Տ. Ցարութիւն Սրբազան՝ հիշ պիր թէհլիքէ վէ մուխթարատան գօրգմալրպ, ճէմաաթընն պաչընա կէչմիշ, վէ էհալիյէ եիրէք վերէրէք, ասլա գօրգմամալարընը նասիհաթ իթմիշ տիր։ Պու ահվալ սրբասընտա Էրզրումտաքի իսլամվաթանտաշլարըմըզ՝ ասաքիրը Շահանէ իլէ պէրապէր չէհրի միւտաֆէա իթմէք իչիւն սիլահլանմըշ օլարգլարընտան, Առաջնորդ Տ. Ցարութիւն Սրբազան՝ տէվլեթէ՝ թէպտահ սատրգա օլորգլարընա պիր տէլիլը ճէտիտ կէօսթէրմէք իչիւն քէնտի իսլամ վաթանտաշլարընտան այրըմամալարընը էրմենիլերէ նասիհաթ իթմիշ, վէ պու նասիհաթ էրմէնիլէր թարգիմանան։

Պունընն իւզերինէ բուհանի միւշարէլէյհ՝ Էրզրում վալիսի սապգահճի իդգէթ բաշա հազրէթլերինէ պիլմիրաճաա, Էրմենի ճէմաաթընն արզուօրնը պէյան իթմիշ օլմաղլա, բաշի միւշարէլէյհ տախի քէֆիյէթի տէրճալ պա թէլէկրաֆ Պապը Ալիյէ իլար էյլէմիշ, վէ օ զէման մաղամը Սատարէթտէ պուլունան Լամէմ բաշա հազրէթլերի՝ զաթը հազրէթը Շէհրիյարի նամընա Ցարութիւն Սրբազանա պիր թէլէկրաֆ քէշիտ իտէրէք, Էրմենիլերին տէվլեթը Օսմանիյէյ օլան ատատագաթընտան տօլայը պէյանը թէշէքքիր պուլուրմըշլար տը։ Լամէմ բաշա հազրէթլերի՝ թէշէքքիրաթը մէղքիւրէյի բեամն Բաթրիգխանէյէ տախի թէպտիլ իթմիշ, վէ պու միւնասէպէթլէ Վեհապետեան Տ. Ցարութիւն Սրբազանա իքինճի բիւթպէսէն պիր գրթա Մէճիտիյէ նիշանը զիշանը իհսան պուլըրըմըշ տը։

Էրզրում փետր. 21տէ թէսրիմ օլուպ տա Ռուսլար չէհրէ տուխուլ իթտիքլերինտէ, Տ. Ցարութիւն Սրբազան՝ էհալիյէ նասիհաթտան ֆարիգ օլմայարագ Հալամ վաթանտաշլարըյլա էյլի պարընմալարընը վէ անլէրին գրբեգ գալպէրինի պիր գաթ տուա քէնտիյէրի գրբեգատան սագրնմալարընը վաղ ու թավիյէ էյլէմիշ օլարընտան, Ռուսլար բուհանի միւշարէլէյհ ալէյհինտէ

---

(127)

ԳՕՆԹԼԷՍ ՍԱՐԱ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ
ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

Սարանընն տիւչար օլտուղու տէ հէլիլի միհնէթ վէ մէչագաթը վէ կէօղլէրինտէ ճինէնէ ալամէթլերի դուհուր իթտիյինի միւշահէտէ իտէրէք, գօրգուպ, նազլըսընը թէսրին վէ թէսէլլի իթմէկէ չալըշարագ, ազլընը պաչընա կէթիրմէք իսթէտի իսէ տէ, սօն տէրէճէլերէ գատար հիտտէլէնտիրուր Վէրմէքտէ օլտուղը ազալանէ վէ տօսթանէ նասիհաթլարա, տիրպէր Սարա հըրս ու զաղազ սէտալէրիյլէ ճէվգով վերմէքտէ իսի։ Վագը օյան հալ իւզերինէ Սթուարթ իլէ մուսլահատայա պիլէ կիրիչմէյիպ, քիւֆր ու լանէթ իտէր իսի։ Ղազալընտան բարալանմագտա օյան ինէէսի, պիր աթէչկահը ճիհանուզ հալինի քէսպ իթմիշ օլտուղու միսիլու, պէյնի պին տիւրլիւ կիւրիւթիւէր իլէ տօլմագտա իսի։ Ամբարլարը չարբմագտա պաղայրպ, քէնտիկի թէլէֆ իթմէք իսթէյօր կիպի ալընը եէրլերէ չարբա չարբա եուվարանը տուրտու։ Չու նէօպէք պիր գաչ սաաթլար տէվամ իսիպ, ատէթա տիվանէյէ սէօնտիս վէ իւզերինտէ ինանընը հալի տալա գալմատը։ Նիհայէթ չու ճիննէթին չիտտէթինտէն, տէրման վէ գուտրէթի թիքէնիպ, պիրազ բահաթանալ։ Իքի պիւբիւլեպ, վէ պաչընը Սթուարթընն տիդինէ տայարըպ, կէօզլէրի պիր նօղթայա տիքիլի օլարագ, վիւճուսի սթէչ իչինտէ եանըպ թուխթուչարագ, վէ էսէրի նէօպէթտէն գուվվէթ տէնիլէն չէյ գալմայարագ, սապահա գատար պիր գարարտա տուրտու։ Եավաշ եավաշ իչինի չէքէր վէ կէօյա իչիթիրէպիչէճէք կիպի, Սէվրագը եանընա չաղըրրը տուրուր իսի։ Սթուարթ, եաթաղընա կիտիպ եաթմասընը իսթիրհամ իտէր իսի իսէ տէ, Սարա ասլա գուլագ ասմայըպ, գալպինտէն չըգան սէպլերի տինէր, վէ չու սէպլերին կէօսթէրմէքտէ օլտուղու թէհլիքէյի թէսավվուրա մէյլ ու բաղալէթ կէօսթէրիր իսի։

Սթուարթ, Սարանընն պուլունաղը հալին զայէթ թէհլիքէլի օլտուղընը վէ նէթիճէսինտէ պէօյիւք պիր ֆէլաքէթ գուհուր իտէճէյինի էյիտէն անլատը, վէ Սարանընն եէնս ու նահիմանի էսէրի օլարագ, քէնտիսինի մահվ իտէճէք սուրէթտէ պիր ֆիրլէ թէչէպպիս իտէճէյինի աչիքերէն միւշահէտէ էյլէսի, վէ զէվճէսինին պուլունտուղը թէհլիքէյի հալտէն Գօնթա մանիմաթ վերմէք վազիֆէսինտէն օլուպ օլմասընընը միւահաղա իթտի։ Անճագ Գօնթա մանիմաթ վերմէք, տանն կէօպէրիրի աչմագ տիմէք օլուպ, նէթիյճէսի մութլագա Սարանընն պէյլի եարմասյաճաղը պիր չէյի եարմաղա, եանի Սարայը պիւսպիւթիւն մահվ իթմէկէ միւճէրը օլաճաղընը տախի բիչնազարը տըզգաթա պլաը։ Պէօյլեճէ չաֆագ աթընճայա տէկին հէր իքիսի, հէվնաք պիր մէշագաթ իչինտէ զալտըրար։ Սապահա դարը, Սարանընն պիրազ ագը պաչընա կէլիպ այագա գալգը, վէ բէնչէրէնին էօնինէ կիտիպ, հէնուզ զարանընգ օլան կէօք եիւգիւնիւ լհաթա իթմէքտէ օլան սօնուգ այտընլըգա նազար իտէրէք պիր ահը սէրա չէքտի, վէ «կիւն տուղույր» տէյիպ, կէլէչի կիւզէլ օտանընն իչինտէ պիր գաչ ատամ ալտըղտան սօնրա, տիւչիւնճէլի պիր հալտէ տուրուվէրտի։

—Բէճա իտէրիմ զըղճըղազըմ, պիր սաաթ օլսուն եաթ ույու, սըֆնթընն խարապ վէ պէրպատ օլմուշ, չու հալինտէ պիր քիմսէյէ կէօրիւնէպիլմէք իմքէտան խարիճինտէ տիր։

Սարա՝ մուվաֆֆագաթը միւպէյյին պիր իշարէթ իտիպ, չօճուգ կիպի սօյունմագ իւզրէ Սթուարթա թէպիմ օլտու։ Սթուարթ պաչը ուճունտա պէրլիյէրէք զահիրէն օլտուգճա պիր ըահաթ հալտէ, սաաթ սէքիզ գատար ույուտագ պըզըն, Սարա եաթաղընտա եաթտը։ Խանէնին իչինտէ գիտարթիւէր վէ հարէքէթլէր չօղալըգտա, գալգագ իսթէտի։ Պէնզի սար սարը քէսիմիշ իսի։ Սարանընն տէհչէթի հալ, պիր չոգ իթիրազարը վէ խալգըն թէսճճիւսիւնի մուճիպ օլապիլէճէկի խէվֆի իլէ, Մըսթրըս Սթուարթ խուսուսի խըզմէթճիսինի օտայա սոգմայըպ, քէնտի պիպգաթ էլպիսէլերինի կիպինտիրտի, վէ Սարանընն նիքեահ հալըբըզալարընը կէօրտու։ Սարա թէպէսիսէմ իտէրէք,

—Մահքիւմ օլմուշ պիր գարընն տիւզինինի վերիյօրսուն, էյլէ՞մի տէյտպ, սըֆթաթընը պիր սիւքիւթիւք տիր գաբլատը։

Սարա ասլա գուլագ ասմայըպ, գալպինտէն չըգան սէպլերի տինէր, վէ չու սէպլերին կէօսթէրմէքտէ օլտուղու թէհլիքէյի թէսավվուրա մէյլ ու բաղալէթ կէօսթէրիր իսի։

Սթուարթ, Սարանընն պուլունաղը հալին զայէթ թէհլիքէլի օլտուղընը վէ նէթիճէսինտէ պէօյիւք պիր ֆէլաքէթ գուհուր իտէճէյինի էյիտէն անլատը, վէ Սարանընն եէնս ու նահիմանի էսէրի օլարագ, քէնտիսինի մահվ իտէճէք սուրէթտէ պիր ֆիրլէ թէչէպպիս իտէճէյինի աչիքերէն միւշահէտէ էյլէսի, վէ զէվճէսինին պուլունտուղը թէհլիքէյի հալտէն Գօնթա մանիմաթ վերմէք վազիֆէսինտէն օլուպ օլմասընընը միւահաղա իթտի։ Անճագ Գօնթա մանիմաթ վերմէք, տանն կէօպէրիրի աչմագ տիմէք օլուպ, նէթիյճէսի մութլագա Սարանընն պէյլի եարմասյաճաղը պիր չէյի եարմաղա, եանի Սարայը պիւսպիւթիւն մահվ իթմէկէ միւճէրը օլաճաղընը տախի բիչնազարը տըզգաթա պլաը։ Պէօյլեճէ չաֆագ աթընճայա տէկին հէր իքիսի, հէվնաք պիր մէշագաթ իչինտէ զալտըրար։ Սապահա դարը, Սարանընն պիրազ ագը պաչընա կէլիպ այագա գալգը, վէ բէնչէրէնին էօնինէ կիտիպ, հէնուզ զարանընգ օլան կէօք եիւգիւնիւ լհաթա իթմէքտէ օլան սօնուգ այտընլըգա նազար իտէրէք պիր ահը սէրա չէքտի, վէ «կիւն տուղույր» տէյիպ, կէլէչի կիւզէլ օտանընն իչինտէ պիր գաչ ատամ ալտըղտան սօնրա, տիւչիւնճէլի պիր հալտէ տուրուվէրտի։

—Բէճա իտէրիմ զըղճըղազըմ, պիր սաաթ օլսուն եաթ ույու, սըֆնթընն խարապ վէ պէրպատ օլմուշ, չու հալինտէ պիր քիմսէյէ կէօրիւնէպիլմէք իմքէտան խարիճինտէ տիր։

Սարա՝ մուվաֆֆագաթը միւպէյյին պիր իշարէթ իտիպ, չօճուգ կիպի սօյունմագ իւզրէ Սթուարթա թէպիմ օլտու։ Սթուարթ պաչը ուճունտա պէրլիյէրէք զահիրէն օլտուգճա պիր ըահաթ հալտէ, սաաթ սէքիզ գատար ույուտագ ույուտագ պըզըն, Սարա եաթաղընտա եաթտը։ Խանէնին իչինտէ գիտարթիւէր վէ հարէքէթլէր չօղալըգտա, գալգագ իսթէտի։ Պէնզի սար սարը քէսիմիշ իսի։ Սարանընն տէհչէթի հալ, պիր չոգ իթիրազարը վէ խալգըն թէսճճիւսիւնի մուճիպ օլապիլէճէկի խէվֆի իլէ, Մըսթրըս Սթուարթ խուսուսի խըզմէթճիսինի օտայա սոգմայըպ, քէնտի պիպգաթ էլպիսէլերինի կիպինտիրտի, վէ Սարանընն նիքեահ հալըբըզալարընը կէօրտու։ Սարա թէպէսիսէմ իտէրէք,

—Մահքիւմ օլմուշ պիր գարընն տիւզինինի վերիյօրսուն, էյլէ՞մի տէյտպ, սըֆթաթընը պիր սիւքիւթիւք տիր գաբլատը։

Սաաթ տօղուզտա, Պլանը՝ նիքեահ էլպիսէլերինի կիպինմէք իւզրէ Սարայա կէլտի։ Սարանընն ճիննէթի հալինտէն գօրգտուղընտան, իւք կիւնիւ հիւքիւմէթ տարէսինտէ վէ էրթէսի կիւնիւ տախի քիլիսէտէ ագը իստիմամ իթմէք ուսուլինի պէրթարաֆ իթտի։ Թահթը թէհտիտէ պուլունուլօր վէսվէսէյլէ, թէհլիքէնին միւմքին մէրթէպէ էօնիւնիւ ալտագ իսթէտի։ Սարայա ուզուն ուզատյէ թէէմիլ իթմէկէ վագտը պըրազմագ վէ միւտատէ վէզմէք իգթիգա իթմէսյինի հիսս էյլէտի։ Սաաթ օնա չէրեէք գալարագ, Ակարագ էլպիսէլի ըէմիյէի տաքէրիսինի լապես օլարագ կէլիպ Գօնթի վէ շահիտլերի իւզ պէրապէր տոզրու հիւքիւմէթ տարէսինէ կիթտիլէր։ Վէ հիւքիւմէթ տաարէսինտէն չըգտըգտան սօնրա, էվէ ուզրայրպ, Գօնթէսի տախի պէրապէրլերինէ ալարագ, քիլիսէյէ կիտիմէսինէ գարար վերիլտի։ Սարա էթտիյինի գըլտըղընը տալա տիւչինմէյօր կիպի կէօրիւնիւր վէ բույատա կիպի տօլաշըր տուրուր իսի։ Սաաթընն օն պիր վուրտուղընը իչիթտիքտէ, գալպինտէ պիր չարբընճը տալը։ «Հէր շէյ շիմտի պիթմիշ օլմալը։ Իքինի պիրպիրինէ գավուշալար»։ տէտի։ Մամֆիսի, ալեսէվիյէ հէր գարը նագարընտա օլտուղը միսիլու։ Սարա նագարընտա տախի, քիլիսէտ իճրա օլուեան նիքեահընն տահա գիյատէ էհէմմիյէթի վար իսի։ Նէնի էպլէնէյէրի թաշրմագտա օլան արապանընն ակտինի ալտըգտա, խաֆիֆճէ տիթրէմէկէ պալալատը, վէ Սթուարթընն գալուճա կէլիպ, ատաղը էնտի։ Արապայա պինտիքտէ կէօզլէրի գարարտը, վէ քիլիսէյէ ակրինէյէ գատար, չու գարարթը տէվամ իտիպ, ահճագ քիլիսէտ, պիրազ տահա ալերրուպ կէօրմէկէ պաշլատը։ Իքի սէնէ էվվել քէնտիսինին տախի պէյազ էլպինէլէր իլէ չու պուլունուղը քիլիսէյէ կէմիշ վէ ապը թէրթիսլտէ նիքեահ օլմուշ օլմասը կէօզիհանէն էոնիւնէ կէլէրէք գալպինի խէլէճան վէ ըզարբագ իհսան էյլէտի։ Ամի ճէմիյէթ քիլիսէյէ սիրբա սիրբա հիւքիւմ իթմիշ վէ ապը բէսմէն իճրասընա պաչլանմըշ իսի։

Իքի սէնէտէն իպարէթ օյան գըսասճրգ պիր միւտտէթ զարիքընտա, նէ գատար վուգուսաթ զուհուր իթտիյինի, նէ գատար սէվինճէլը, նէ գատար ամբլար տույտուղընը, նէ գատար կիւչէյտիյինի, նէ տէրճէճէ եէէս ու ֆիքթուրա տիւչտիյինիւ խաթրընա կէթիրիպ, վէ պաղընը էյմիշ օլտուղը կարտ, զիհնինի պաչդա միւահազաթ իլէ մէչղուլ իթմէք սէվտասընա տիւչիպ, ձէնապը Հագգատան բէրիչան դալան զիհնինէ պիր բահաթլըգ իհսան պուլըրմասընը թէմէնինի վէ նէյազ իթտի։

(ՏԻԼ-Ի)

թէչէքքի իթմիչէր տիր։

Բուս օրատուսը սեպտեմբերաէ Էրզրումտան հարէքէթ ու ավտէթ իթտիքտէ։ Էրզրում վէ հէվալիսինտէն պագը Էրմէնիլէր՝ անլէրէ Ռուսիայա հիճրէթ իթմէյէ գալգըշմըշար իսէ տէ։ Տ. Յարութիւն Սրբազան՝ բէք դիյատէ սարիգը դալբէթ ու իհթիմամ իտէրէք։ Իշլու հիճրէթին էօնիւնի ալտադա մուվաֆֆագ օլմուշ տիր։

1879-տա Էրզրում Էրմէնիլէրիյլէ Ազէմլէրի արասընտա գանը վէ տէհշէթլի պիր գավկա վուգու պուլուպ։ Հէր իքի թարաֆտան բէք չօգ էշխաս եարալանմըշ օլտըրընտան։ վագտաի միթէէլիմէի մէգքիւրէ վէխիմ վէ թէհտիտամիզ պիր սուրէթ քէսպ իթմիշ։ վէ հաթթա Պագը Ալի սիֆէրայէ պու պագտէ իթտաի մալիւմաթ էյլէմիշ տիր։

Վէհապետեան Տ. Յարութիւն Սրբազան՝ վագտաի մէգքիւրէտէ Էրմէնիլէրին սուչսըզլուղընը քէմալը մէհարէթ ու տիրայէթլէ միւտաֆէա իթմիշ։ վէ հիւքիւմէթը մահալլիէնին Պագը Ալիյէ կէօնտէրտիկի բարօրթօրը օլ սուրէթլէ եաղտըրմադա վէ գալկայա էօնճէ սէպէպլիյէթ վէրէն պիր գաչ Ազէմլէրի թէէտիպ իթտիրմէյէ մուվաֆֆագ օլմուշ տըր։

Պա իրատէի Սէնիյէ Եուսուֆ բաշա իլէ Աղարեկեան Սարգիս էֆ. հազարաթը 1880 սէնէսինտէ իսլահաթ գօմիսէրլիկի մէմուրիյէթիյլէ Էրզրումա կիթտիքլէրինտէ։ Վէհապետեան Տ. Յարութիւն Սրբազան՝ Էրզրում միլլէթտաշլարըմըզտան պիր գօմիսիօն թէշքիլ իտէրէք։ Իհթիյաճաթը մահալլիյէյէ մուվաֆֆագ պիր լայիհայի միւթէտիլ վէ մազպութէթ թանզիմ իթտիրմիշ։ վէ պու լայիհայը քէնտի վէ Գաւառ. Ժողովն իմզալարը թաքթընտա միշարէլէյհիւմա գօմիսէրլէրէ թազտիմիթմիշ։ վէ լայիհայի մէգքիւրէնին իհբարաթը հազգրնտա Եուսուֆ բաշա իլէ Աղարեկեան Սարգիս էֆ. հազարաթընդն հիւքիւմէթը Սէնիյէ նէզտինտէ թէվասսութը այիլէրինի բէճա ու իլթիմաս էյլէմիշ տիր։

Վէհապետեան Տ. Յարութիւն Սրբազան՝ 1881 փեւտ. 3տէ Բաթրիգխանէյէ վէ Գաւառ. Ընդհ. Ժողովա Էրզրում Ռաչինարդը-ընտան իսթիֆասընը եազըպ, մարտ այընտա տա Էրզրումտան միֆարէգաթ իթտիկինտէ։ չէհրը մէգքիւրընը ումում Էրմէնիլէրիյլէ պերապեր իսլամլարը պիլէ բուհանի միշարէլէյհին իսթիֆասընա պէկյանը էսէֆ իթմիշէր տիր։ Վալի Յոսիֆ Մուսթաֆա բաշա հազրէթլէրի՝ Տ. Յարութիւն Սրբազանը տէվլէթ ու միլլէթ իթտիկի խըզմաթտան տօլայը մագամը Սատարէթուղլայէ խիթապէն բուհանի միշարէլէյհ եէտինէ պիր թահսինսամ վէրմիշ տիր։

Տ. Յարութիւն Սրբազան՝ պիր գաչ այ Սթամպօլտա գալտըգտան սօնղրա, գաթէն երուսաղէմ միաբանը օլմասը հասէպիյլէ չէհրը մուգատէսը մէգքիւր վանքընա չէքիլմիշ։ վէ Բաթրիգ Ամեն. Տ. Եսայի Սրբազան հազրէթլէրի՝ վանքըն տուլունը մէսէլէսի իչուն Տէրսաատէթ կէլտիքտէ։ Վէհապետեան Սրբազան՝ երուսաղէմ Բաթրիգ դայմագամը նասպ օլունմուշ։ վէ չիմտիրէ գատար պու մէմուրիյէթտէ պուլունմուշ տըր։

Բուհանի միշարէլէյհ՝ Սթամպօլտան երուսաղէմ միւվասէլէթ իթտիքտէ։ Ս. Յակոբ վանքը իչուն քէնտի քէսէսինտէն եաֆատա 6 քեարկիր մաղազա եարտըրմըշ տըր։

Տ. Յարութիւն Սրբազան կէչէնտէ տէ պիր գաչ վարդապետ իլէ պերապեր իսքէնտէրիյէ կիտէրէք։ օրատա միճէտտէն եարբլան քիլիսէլի թագտիս Էյլէմիշ տիր։

Էրզինկեան Առաջնորդը Դիմաքսեան Տ. Հայեակ եպիսկոպոս իլէ Սրուանձտեանց Տ. Գարեգին վէ Բասէն առաջնորդը Տ. Տիմոթէոս վէ Էրզրումտաքի Ս. Խաչ վանքը վանահայրը Տ. Ներսէս վարդապետլէր՝ միւխթէլիֆ զէմանլարտա միւշարէլէյհ վէհապետեան Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազան հազրէթլէրի թարաֆընտան վարդապետ թագտիս օլունմուշլար տըր։

ՀԱՄՏԻ ՊԷՑ ԻԼԷ ՃԱՆՖԻՕՃԻ ՄԻՀՐԱՆ ՄՈՒՀԱՔԷՄԷՍԻ

(Կէչէն ճուտտա կիւնէ Նէսրէտտինէ դէվամ)

Էսատ էֆ.— Միհրանընն ահվալինտէն տօլայը Նամուս տավասը իգամէ իտիյօրըզ։ Նամուս տավասընտա միւտտաիի չախսի տավա իթմէտիքճէ, տօղրուտան տօղրույա միւտտաիի ումումիյէրին իգամէյի տավա իտէմէմսի՝ մուհաքէմէնին իլանիյէթինէ մէպնի օլուր։ Հալ պու քի, պու տավատա իսէ մէսէլէնին նէ՞տէն իպարէթ իտուկի ալէնէն թէհտիտուզ իթտիկինտէն, միւվէքքիլիմ՝ տավաի շախսի իգամէսինէ մէճպուր օլտու։ Միհրան քէնտիսինին իֆատէսինէ կէօրէ, մատամ քի նամուսը էտէպլի ատամ իմիշ։ գանունէն էտէպ տարիբսինտէ օլարագ կէյմէլի «ճանճիս իսթէմիշ իտինիպ, կէթիրտիմ» տիմէլի իտի։ լաղըմ իսէ ալըրյար։ տէյիլ իսէ։ լիւզումի եօգ տէրլէր իտի։ օ հալտէ կիթմէլի իտի։ հալ պու քի։ էտիպ վէ քեամիլ օլան Միհրան էֆ.՝ քիւլլիէն գաիտէնին խիլաֆը օլարագ սէրիսօշ օլտըդը հալտէ պիր արտագաթուլթար։ Գուշ-Ցիլլէնէ կիտէճէք եէրտէ միւվէքքիլիմին իտանէսինէ կիտէր։ լիւզումը օլմատըդը ճէվապընը այարգտան սօնղրա։ չրգտար աշաղը կիտէր։ եէնէ էէլիր։ պէք թագըմ թահգիրաթտա պուլընտրգտան սօնղրա։ պունա տա իքթիֆա իթմէյիպ։ խանէէնին էօնիւնտէ վէ արտագա իշինտէ «օ՛ֆ» տէմէսի։ սօյ թարաֆա կէչիպ եինէ «օ՛ֆ» տէմէսի միւվէքքիլիմին նամուսընը իիլալ իթմէք տիմէք օլտըդընտան։ գանունը ճէզանընն 214ինճի մատտէսի մուճիպինճէ չէտիտէն միւճազաթընը թալէպ իտէրիմ։

Բէհս։— Պու պագտէ միւթալանը՞զ։

Միւտտաիի ումումի։— Պէօյլէ պիր արզուհալ իլէ նամուս տավասը իգամէ օլունը յօր։ Իշ թէհազգուգ իթտիկի թագտիրտէ։ հուգուգը ումումիյէ նամընա միւզթազիյաթը գանունիյէսի իճրա օլունճաղը թապիի տիր։

Իսմայիլ էֆ.։—Իքինճի մուհաքէմէտէ մէրճիի ճիհէթինէ իթիրազ իթմիշ։ վէ իշ՝ ճիւրմը միւշթէրէք տէյիլ տիր տէմիշ իտիք։ Պու իթիրազընը իւզերինէ հէյէթ՝ միւդաքէրէ իլէ մուհաքէմէյէ տէվամ օլունճաղընը պէյան իթտի։ Շիմտի արզ իտէճէյիմ չէ միւվէքքիլէրիմին իսթիտասը հուգուգընտան իպարէթ տիր։ Միւվէքքիլէրիմ՝ սընիքիլարը պէյնինտէ միւմթազ օլուգլարընտան։ պէօյլէ ալա մէլսիւլնաս խիլաֆը վագը օլարագ տարիպ տէմէլէրի հայսիյէթլէրինի իհալալ իտէյօր։ Սայէի Շահանէտէ ատտագաթլարը մուգապիլինտէ նիշանը դիլշանէ նսիլ օլմուշ տըր։ տէմէք քի։ նամուսը մէմուրլար իսիշ։ Միւվէքքիլէրիմ հագլարընտա ատամ տէյտիւ տէմէք իլէ պունլարը մահգուր իթտիլէր։ Պէօյլէ պիր միւվէվվիրին միւվէքքիլիմ իչին գարագ օլտա ատամ տէյտիւ տէմէսի։ չիւնքի գարագօյ ումումին մուհաֆազասը իչուն տիր։ պիր պէօյլէք ճիւրմ տիր։ պու սէօզլէր իլէ միւվէքքիլէրին գարագօլընն նամուսընը մուհաֆազա իթմէյօրսընըզ տիմէք իսթէտիքլէրինտէն։ պու հալ քիւլլիէն խիլաֆը վագը վէ զարը սահիհ տիր։ Էվվէլճէ հէր նէ գատար մէրճիի տավասընտա պուլընմըշ իսէք տէ։ պու պագտէքի մագսէտիմիզ իշ իչիւն օլան հագիգաթը պիր ամյագ էվվէլ մահքէմէի ալիյէնիզէ արզ իթմէք իտի։ Մատամ քի օլ վագթի մուհաքէմէյէ տէվամ իտիլէճէկինէ գարար վէրիլտի։ չիմտի միւվէքքիլէրիմ՝ մուհաքէմէյէրինին պուրատա ճէրէյան իթմէսինի իսթէյօր։ վէ ըճճա իտէյօրլար։ Պիր տէ միւվէքքիլէրիմ էվվէլճէ մուհաքէմէնին պիտայէթ մահքէմէսինէ հէվալէսինի թալէպ իթմիշ օլտուգլարը հալտէ։ չիմտի նէ՞ իչիւն պու հագլարընտան վազ կէչէրէք։ մահքէմէի ալիյէնիզտէ բուլէթինի արզու իտէյօրլար։ պուրասընը հագիգաթընը արզ իտէճէկիմ։ Շէօյլէ քի։ իշտէ նէ՞ տարպ վար։ վէ նէ տէ տարիպ վար։ պունը մահքէմէի ալիյէնիզին նազարը տրգգաթընա ալ իթմէք իտի։ Համտ օլսուն պունա մուվաֆֆագ օլտուգ։ մահքէմէ իշին հագրգաթընը անլաը։ իշին բուհրընը քէշֆ իթտի։ Միւվէքքիլէրիմ տէյօրլար քի։ միւտտէթը հայաթըմզտա պիր նէֆէս տլաճագ իսէք։ խըտմէթը միւֆիթէխրէմիզ մուգապիլինտէ ալմագ իսթէրիզ տէյօրլար։ Մահքէմէի ալիյէնիզ 3 ազատան։ մահքէմէի պիտայէթ իսէ 3 ազատան միւրէքքէպ տիր։ էլպէթթէ 3 հաքիմին վիճտանընտան սուտսուր իտէճէք օլան պիր հիւքմ 3 հաքիմին հիւքմունտէն թապիի տահա միւսէյյէպ վէ միւրաճճահ տըր։ մամաֆիհի բուհը մէսէլէ պուրատա քէշֆ օլունմուշ տըր։ իդդէթ էֆ. գարագօլն պէօյիւք պիր զապիթի տիր։ տէօրմէք իսէ իֆթիրա տըր։ վէ իֆթիրա օլտուղը սապիթ օլաճագ օլուր իսէ։ մի ֆթէրիւէր հագգընտա այնի ճէզա օլունմադ լազըմ կէլճէճէյի այիքեար տըր։ Պիր տէ միւվէքքիլէրիմին մէմուր օլմադան իշլէրի հէր կիւն հէր սաաթ էշգըյա թաագիպի իլէ մէշղուլ տըր։ հաթթա եարընքի կազէթալարտա կէօրիլճէք քի։ միւվէքքիլիմ էշգըյա թաագիպ իտէր իքէն։ էշգըյա գուրշունընտան պիրի բօլիս Մեհմէտ էֆէնտի նամընտա մայէթի էֆրատընտան պիրինէ իսապէթ իտէրէք թէշլիքէլի սուրէթտէ եարալանմըշ տըր։ Միւվէքքիլիմ հէր կիւն պէօյլէ թէշլիքէլի վէ համիյէթէն միհիմ պիր թագըմ վազիֆէ իյֆասը իլէ մէշղուլ տըր։ Մահքէմէնին պատէթին տէն իսթիրհամ իտէրիմ քի։ իշ պիր այսգ էվվէլ պիթսինտէ հագիգաթ մէյտանա չըգսընն։ ճէմիյէթ իշինտէ եէրէ պաղարագ կէզիյօրըզ։ վէ պու իֆթիրատան տօլայը հէր նէվ թալթիֆաթտան մահրում գալտըգ։ տուր օլտուգ։ Ահվէտ օնպաշընն կէօզինէ փուրտուղընա տաիր օլան բարօրթընը վէ գարագօյտա պուլունան գէվաթն իսթիմա օլընան իֆատէլէրինտէն միւվէքքիլիմին կէօզինին հալի անլաշըլտը։ իյճապ իտէր իսէ։ Ալթունիզատէ մահալլէսի էիմէմ վէ միէզզին էֆէնտիլէրիյլէ տախի իսպաթա միւգթէտիրիզ։ Պու կիւն մահքէմէի ալիյէնիզտէ սամիուն սընֆընտա պուլունան նամուսը վաթանտաշլարըմըզտան սիվալ պուրուլուր իսէ։ օնպաշը տէօյտիւ տավասընա գարշը նէ՝ սարպ վէ նէ՝ տարիպ վար։ վէ պիլաքիս Միհրանն օնպաշյա վուրտուղը սապիթ տիր տէյօրլար։ Մուհաքէմէ ալէնէն ճէրէյան իտէյօր։ վէ կաղէթալար վասընթասը իլէ էնզարը ամմէյէ արզ օլունույօր։ Իշի հէր քէս անլայօր։ հաթթա թօրհանէլի օղլունտա պուլունան գօշուլարըմըզ կազէթալարա եազալըմ։ մահքէմէյէ մալիումաթ վէրէլիմ։ քէնտիլէրի նամուսը վէ հայսիյէթլի մէմուր օլտուգլարը հալտէ։ մաղնուն սանտալիյէսինէ օթուրույօրլար։ թէէսսիւֆ օլունուր տէյօրլար։

Համտի պէյ։— Պունա թէալիւգի օլմագ ճիհէթիյլէ արթըգ սապը թէհամմիւլիմիզ գալմատը-ղը ճիհէթլէ։ թատտիյէ մէճպուր օլտուս։ (Պիր քեաղըտա չիգարարագ թարաֆը բիրասէրէ թագտիմ իտէր։) Լիֆէնտիմ։ սահիպիմիզ վար։ Բատիշահըմըզ վար։ պու զատը ու թէհտիտաթ արթըգ եէթիշիր։

Բէհս պէյ՝ մէգքիւր քեաղընը օգուտուգտան սօնղրա։ զապթ քեաթիպի պէհաէտտին պէյ էֆէնտիյէ կէօնտէրիր։

Բէհս (քեաթիպէ խիթապէն)։— Օգուտուղը։

Քեաթիպ։— Խթինաֆ միւտտաիի ումումի մուավինլէրինտէն Բէշիտ իմզալը։ . . . Իւսկիւտար միւտտաիի ումումի սապգ Համտի պէյ էֆէնտիյէ խիթապէն եազըլմըշ տըր։ Խիւլասաի մէսալի՝ «Պէյ էֆէնտի», մահքէմէի իսթինաֆը ճիւնհատտա տարիպը Միհրան օլմագ մաղնունիյէթիյլէ իճրա գըլընան մուհաքէմէնիզ էսնասընտա ագլ ու թասավվուրընը խարիճինտէ օլարագ պէնտէնիզէ վուգու պուլան ապիրաթ վէ իսնատաթընը մաթպուաթ սիւթանլէրինէ կէչէն իֆատաթընըզտան անլաշըլըր։ տէյիլ պէօյլէ իֆթիրա։ հագգընը զատտա սէնէտտաթը գապիյէ վէ սահիհէ իլէ իսպաթընա միւդթէտիր օլտուղըմ մաիլիմաթմատան պաշս իթմէք իսթէմէտիկիմ հալտէ։ պու տէֆտէրի ճիւրաթընը զէ պիր թագըմ վահի իսնատաթա միւճասէրէթ իտիշինիզ՝ նամուս մէսէլէսինէ ինթիզար իթտիրինտէ։ մուհաֆազաի նամուսըմ զըմնընտա մէճպուր օլտուղըմ վէսաիթը չէտիտէի մէշրուէյէ թէշէպպիսիմ վէ եախսա սուի ահվալը վալիէրինտէն տօլայը պիր թարդիյէ իթասը չըգարընտան պէրինին իսթիյարիյէ թարաֆը աճիզանէմէ իշարը։

Քեաթիպ։—Մահքէմէ գալմինէ վէրիմիշ տիր։ պաշգա պիր իսթիտաա տահա վար տըր։

Բէհս։—Բիմիմ իսթիտասը։

Քեաթիպ։—Բէշիտ պէյին իսթիտասը։

Բէհս։—Օգուլընը։

(Տէվամ)

ՐԷՍՄԻ

Դայմագամըդ վէ միւտիրլիք իտտասընտա պուլունան զէվաթըն էվվէլքի իլանարտա տախի պէյան օլընտըդը իւզրէ ուսուլը աշարիյէ վէ մուգայյէսաթը ճէտիտէյի էօյրէնտիրլէրինէ տաիր Մէարիֆ Նէզարէթը ճէլիլէսինտէն շէհատէթնամէ իպրազ իթմէտիքճէ ինթիսապը մէմուրին գօմիսիօնընճա տախիլը իմթիհան իտիմէճէճէքլէրի պու քէրրէ տախի իլան օլունը։

* * *

Շէհր Էմանէթը ճէլիլէ-ինդէ

Թէնպէքի պէյիյէ բէօմինին Ա. չար վէ Աղնամ իտարէլէրի մարիֆէթիյլէ թահսիլ ու իսթիֆասը՝ պու քէրրէ վէրիլէն դարար իյճապընտան պուլունարընտան, 301 սէնէսինտէ Տէրսաատէթ վէ պիլատը սէլասէ իլէ Գատրքէօյիւ վէ հիվարընտա վէ Բումէլի ճիհէթինին Գարաթատան Պոզատտաքի Ֆէնէր գարիյէսինէ գատար օլան մէվգիտէ կէրէք կէզկինճիլիք սուրէթինտէ վէ կէրէք տիւքքէտան վէ մաղազատա եարընը Թէնպէքի վէ եախսա թիւթիւն իլէ պէրապէր Թէնպէքի սաթմաճ իսթէէնէրին 301 սէնէսի չուպաթընն (վետրվար) 28ինճի կիւնիւնէ գատար բէամի պիլիֆա Թէնպէքի պէյիյէ Թէզքէրէսինի ալտադ իւզրէ Շէհր Էմանէթը ճէլիլէսի տարէքէտտէ Ռչար վէ Աղնամ իտարէսինէ վէ Պոզազ իչինին Անատօլու ճիհէթինտէ Պէյրպէյինին իսթիրատաթը վագը Հավուզ պաշը մէվգիինտէն եօգարը Շելի գազասը հուտուտընա գատար Պէյգօզ իտարէսինէ, վէ Բումէլի ճիհէթինին Ֆէնէր գարիյէսիյլէ Բիւչիւք Զէքմէճէ գազասընա թապի օլան մահալլէր Զէքմէճէի Սաղիր իտարէսինէ, վէ Գըզըլ ատտարարտան պուլունարընտան, 301 սէնէսինտէ Տէրսաատէթ վէ պիլատը սէլասէ իլէ Գատրքէօյիւ վէ հիվարընտա վէ Բումէլի ճիհէթինին Գարաթատան Պոզազ

ՏՈՒԳՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷԻ ՕՍՄԱՆԻՑԷ

Մէջլիսը Իսթանբուլի կէնտրոնն է։

1885 սէնէսի փետրվարը 1/13 ինտէն իթիպարէն Տուլուսը Օսմանիյէ էսկի թահվիլաթը միւպատէլէսինէ վէ գայրանա տակը նիզամնամէ տիր։

1. Մադդէ։—1885 սէնէսի մայիսին 1/13 ինտէ դայտ վէ եախոտ տակա օլանան հէր նէվի թահվիլաթը վէ Բամազան սէնէտլէրի իլէ սահրլէրինին միւպատէլէսի՝ Տէրսաատէթ միւսթէնա օլարագ ումում էվրօբա չէհրլէրինէ խիթամ պուլաճագ։ վէ թարիխը մէզքիւրտէն իթիպարէն եալնըզ Տէրսաատէթտէ իճրա օլունաճագ տըր։

2. Մադդէ։—թահվիլաթն դայտը՝ փետվարը 1/13 թարիխինտէ Տէրսաատէթ միւսթէնա օլարագ ումում էվրօբա չէհրլէրինտէ խիթամ պուլուպ, թարիխը մէզքիւրտէն իթիպարէն եալնըզ Տէրսաատէթտէ իճրա օլունաճագ տըր։

3. Մադդէ։—Միւպատէլէ վէ եախոտ տակա օլունմագ իւզրէ Տէրսաատէթէ կէօնտէրիլէճէք թահվիլաթն իրսալ ու իատէսի մէսարիֆը նագիլէսի՝ թահվիլաթը մէզքիւրէնին ատահապնա ատ օլաճագ տըր։

4. Մադդէ։—1885 սէնէսի մարտընն 1/13 ինտէ հուլուլ իտէն գուբօն վէ անտէն սօնրայի գուբօնար՝ եալնըզ միւպատէլէ վէ եախոտ գայտ օլունմուշ թահվիլաթ ճէտիտէ իւզէրինէ թէէտիլէ օլունաճագ տըր։

5. Մադդէ։—1885 սէնէսի փետրվարընն 1/13 ինտէն սօնրա նէ տակա վէ նէ տէ գայտ օլունմասը՝ հայտէ միւպատէլէ իչուն թագտիմ օլունաճագ թահվիլաթն՝ թարիխը թագտիմէրինէ գատար հուլուլ իտէն գուբօնլարը թէէտիլէ օլունմայաճագ տըր։

1885 սէնէսի փետրվարընն 1/13 ինտէն սօնրա գայտ իչուն թագտիմ օլանան Բամազան թահվիլաթընն ֆահրէլէրի հագգընտա տախի իշպու մուամէլէ ճարի օլաճագ տըր։

6. Մադդէ։—Գայտ օլանան թահվիլաթ՝ միւպատէլէ իչուն թագտիմ օլունարգլարընտա, միւպատէլէթէն իթա օլանան թահվիլաթը ճէտիտէնին հուլուլ իտէն գուբօնլարը՝ թագտիմ օլանան թահվիլաթն հուլուլ իթմէկ գուբօնլարընա մութապէպ օլագ շարթը իլէ գաթ օլունաճագ տըր։

7. Մադդէ։—Հէր ալթը այլրգ թագսիթտէն էվվէլէրի 15 կիւն զարֆընտա գայտ ու միւպատէլէ մուամէլէթը մուվագգաթէն թաթիլ օլընպա, թագսիթը մէզպուրընն էրթէսի կիւնիւ երինէ տէվամ օլունաճագ տըր։

Իշպու մատատ՝ 1885 սէնէսի սեպտեմբերին 1/13 թագսիթինտէն էվվէլէրի 15 կիւնէն իթիպարէն ճարի օլաճագ տըր։

8. Մադդէ։—Տուլունը Ուսմանիյէ մէճլիսը իտարէսի՝ կէրէք գայտ վէ կէրէք միւպատէլէ մուամէլէսինին գաթիւն խիթամընը հիքիմէթը Սէնիյէ իլէ պիլմուվաֆագա թաեին իտէճէք տիր։

Տէրսաատէթ 10/22 յունվ. 1885

ՇԱՐԳ ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐԼԷՐԻ

Իլան

Շարգ շըմէնտֆէրլէրինին իշլէտիճի գումբանեասը իտարէսի՝ ազ սիւբաթը թրէն իլէ կէօնտէրիլէն վէ թարիֆան ումումի մուճիպինէճէ 30 քիլօկրամտան իպարէթ օլան էն աղ աղբըլըգը եիւքինու կէլէճէք մարտ 1-ինտէն իթիպարէն գարարը ճէտիտ տէկին 30 քիլօկրամա թէնէղղիւլ իթտիկինի իլան իտէր։

Անը թարիխտէն իթիպարէն 30 քիլօկրամտան եօգարը օլան եիւքլէրտէն 30 քիլօկրամ եէրինէ 10ար քիլօկրամ պաշընա իւճրէթ ալընաճագ տըր։

Իշլէտիճի Դտարէսի

Է. ՀԱԼԷՆ

Տէրսաատէթ 31 յունվար 1885

ՏՈՒԳՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷԻ ՕՍՄԱՆԻՑԷՏԷՆ ԿԷԼԷՆ ԻԼԱՆ

100տէ 5 ֆայիզի թահվիլաթը միւմթազէնին 6ընճը գուբաբ՝

ՇԱՐԳ ՇԸՄԷՆՏԸՖԷՐԼԷՐԻ

ԵԷՆԻ-ԳԱԲՈՒ ՏԱՎՈՒՏ ԲԱՇԱ ՎԷ ՍԱՄԱԹԻԱ ՍԹԱՄԲՈՆԼԱՐԸՆԱ ՏԱ ՕՂՐԱՄԱԳ ԻԶԶԷ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ԻԼԷ ՔԻԻԶԻԻՔ-ՋԷՔՄԷՃԷ ԱՐԱՍԸՆՏԱ ԵՕԼՃՈՒ ԹՐԷՆԼԷՐԻ

1884 Հոկտեմբեր 20տէն իթիպարէն եէնի էմրէ տէկին եօլ թարիֆաը։

ՍԹԱՄԲՈՆԼԱՆ ՔԻԻԶԻԻՔ-ՋԷՔՄԷՃԷՅԷ

ԹՐԷՆ ՆՈՒՄԷՐՕՆԱՐԸ

ՍԹԱՄԲՈՆԼԱՐ	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60
	Սպանդարն էյլէնէ քարը							ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹ						Էյլէնտէն ափշամ քարը							
Սթամպօլ	6 18	7 15	7 42	8 14	8 43	9 12	9 42	10 2	10 39	11 17	11 49	12 55	1 31	2 31	3 02	3 40	4 15	4 44	5 23	5 44	6 11
Գուլ-Գարու	6 28	7 27	7 53	8 25	8 54	9 23	9 53	10 30	10 49	11 28	12	1 6	1 42	2 41	3 13	3 51	4 26	4 55	5 34	5 54	6 22
Եէնի-Գարու	6 32		7 57		8 58			10 34	10 53	11 32	12 4	1 10	1 46	2 45	3 17	3 55	4 30	4 59	5 38		6 26
Տավուտ բաշա	6 35		8					10 37	10 56	11 35	12 7	1 13	1 49	2 48	3 20	3 58	4 33		5 41		6 29
Սամաթիա	6 40		8 6		9 4			10 42	11 1	11 40	12 12	1 18	1 54	2 53	3 25	4 03	4 38	5 05	5 46		6 34
Եէտի-Գուլէ	6 45	7 41	8 12	8 53	9 10	9 31	10 1	10 46	11 4	11 45	12 15	1 21	1 59	2 58	3 28	4 09	4 41	5 10	5 49	6 04	6 39
Մագրիքէօյ	6 56	8	8 24		9 22			10 58		11 58			2 11	3 9		4 21		5 22		6 16	6 50
Այ-Սթէֆանօ		8 14	8 34		9 32			11 8		12 9			2 21			4 31		5 32		6 28	
Քիւչիւք-Զէքմէճէ		8 25								12 18										6 37	

ՔԻԻԶԻԻՔ-ՋԷՔՄԷՃԷՏԷՆ ՍԹԱՄԲՈՆԼ

ԹՐԷՆ ՆՈՒՄԷՐՕՆԱՐԸ

ՍԹԱՄԲՈՆԼԱՐ	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	61	63	1
	Սպանդարն էյլէնէ քարը							ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹ						Էյլէնտէն ափշամ քարը							
Քիւչիւք-Զէքմէճէ			7 34									1 24									6 38
Այ-Սթէֆանօ			7 45		8 44		9 38			11 20		1 34		2 33				4 48	5 39		6 51
Մագրիքէօյ	6 33	7 24	7 57		8 55		9 49			11 31		1 45		2 44	3 20			4 59	5 50		7 5
Եէտի-Գուլէ	6 46	7 37	8 11	8 38	9 9	9 37	10 2	10 12	11 12	11 44	12 48	1 58	2 23	2 57	3 33	4 08	4 46	5 14	6 04	6 38	7 26
Սամաթիա	6 50	7 41	8 15	8 42	9 13	9 41		10 16	11 16	11 48	12 52	2 02	2 28	3 01	3 37	4 12		5 19	6 08	6 42	
Տավուտ բաշա	6 55	7 46		8 47		9 46		10 21	11 21	11 53	12 57		2 33	3 06	3 42	4 17		5 24	6 13	6 47	
Եէնի-Գարու	6 58	7 49	8 21	8 50	9 19	9 49		10 24	11 24	11 56	1	2 08	2 36	3 09	3 45	4 20		5 28	6 16	6 50	
Գուլ-Գարու	7 05	7 54	8 26	8 55	9 24	9 54	10 11	10 29	11 29	12 1	1 5	2 12	2 41	3 14	3 50	4 25	4 56	5 33	6 21	6 54	7 40
Սթամպօլ	7 12	8 5	8 55	9 4	9 33	10 3	10 20	10 38	11 38	12 10	1 14	2 21	2 50	3 23	3 59	4 34	5 05	5 42	6 30	7 03	7 50

Մէ-ղոնդրի։— 1. ճէսամէթի ազ օլան եիւքլէր պիլա ֆարգ հէր թրէնտէ գապուլ օլունուր։ Լաքին ճէսամէթի օլան եիւքլէր՝ Տէրսաատէթ իլէ Մարքիքէօյ պէյնինտէ վէ եա օնտան էօթէյէ իչլէյէն թրէնլէրտէ գապուլ օլունաճագ տըր։

ԻՇԼԷԹՄԷ ՄԻՒՏԻՐԻՑԷԹԻ

ալաֆր։ վեւտվարընն 7ինճի կէլէճէք ճուլամա էրթէսի կիւնի սապահ սաաթ 10տա Օսմանը Պանգասընն Սթամպօլ շիւպէսինտէ ալէնէն քէշիտ օլունաճագ տըր։

ՍԱՐՐԱՖԻԵԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱԼԸ

Լօնտրա 7 Փետր.

Ինկիլէսհամը Ինկ. Լիր.		099-3/16
Օսմ. էսհամը աշլըը		18-15/16
» » գարանտը		18-15/16
Իսթիգրազ 65		12-
» 69		10-1/4
» 71		09-1/4
» 72		20-
» 73		9-1/8
Օսմանը Պանգասը		13-3/4
Բուսիա իսթիգրազը		98-5/8
Մըսրը տուլ. մութահրտէ		66-
» իսթիգրազը		88-7/8
Տարբա Սանիէ (Մըսըր)		64-
Ռուշիտ իսթիգրազը		88-
Մա՝արիֆ. էսհամը 1877		-
Դամպիո Բարիզ 3 այ վատէ		-

Բարիզ 7 Փետր.

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	80-65
» » 5½ %	109-35
Եէնի Օսմ. էսհամը աշլըը	17-20
» » » գարանտը	17-17½
Միւսլատէլէ	
Սեռի Պ.	20-
» Ս.	17-
» Տ.	17-
Բուսիէի լըմէնտըֆէրի	43-62½
Օսմանը Բէյիսի էսհամը	-
Օսմ. Պանգասը	600-
Գրէտի Լիոնէ	345-
Գրէտի Ֆոնսիէ	1223-75
Լիոն ագսիոնը	1265-
Սուէյշ ագսիոնը	1865-
Բուսիա 5 % 1877	99-3/4
Իթալիա էսհամը	97-35
Մսրը ֆոնտ. մութահրտէ	336-25
Կուռնան 5 % 1879	346-25
Դամպիո 3 այ վատէ	25-36

Վիէննա 7 Փետր.

Լօնտրա իւզերինէ գամպիո	123-50
Բուսիէի լըմէնտըֆէրի	23-

ԳԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱԼԸ

Էսհ. ուսմ. տիւն ագչ. դար.		9-16
Ֆու սապահ էյլըը		9-16
Մըսըր մուութահրաթ. գար.		74-10
Ֆու սապահ աշլըը ք. ք.		74-12½
Իսթիգր. 65 (մութօն)		77-
» 65		59-25
» 69 (բինար		51-75
» 72 (Պօն տու Թրէ.)		22-
» 73		46-50
Բուսիէի լըմէնտըֆէրի		45-75
Ագչէ ֆայիզի		7-
Ղէբօր	Ղրշ.	12-½
Էհվալէտիզ	»	20-

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6-30
Սթամպօլ պանգասը	5-10
Սօսիէթէ ժէնէրալ	3-25
Թրամվայ	2-67½

ԱԳՉԵԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Ղ. Բր.	
Գէյազ մէճիտիէ ֆարգը		107-37
Մէթալիք	»	99-
Պէլլիք	»	102-35
Ավթրըշ	»	102-35
Գագըր	»	300-
Գայմէ		3200-
Ինկիլիզ լիրասը		110-18
Ֆրանսըզ ալթունը		37-31
Բօլ		90-20
Գրէմից ալթունը		51-20
Գարպօն գայմէսի		8-55

ԻԼԱՆԱԹ

Միւպայասընա լիւզում կէօրիւնէն 1500 ատէտ կաղ թէնէքէսիլէ 750 ատէտ թահթա սանտըղըն միւնագասա բուսուլասընտա մուհարրէր չէրաիթ իլէ իճրա օլունան միւնագասասընտա պէհէր թագըմ եանի պիր թախթա սանտրգ իլէ 2 կաղ թէնէքէսի 7 ղրշ. 30 բարատա թալիպի էօհ. տէսինտէ պուլունարընա վէ չէհրը ճարիի բումինին 30ընճը չարչէնպիհ կիւնիւ սաաթ 10ա գատար հէր գաչ բարա թէնգիզ օլուններ՝ վէ էրթէսի բէնճչէնպիհ կիւնիւ տախի 100տէ 5 թէնգիզ իտիլիր իսէ գապուլ օլունուպ անտէն սօնրա թէնգիզ գապուլ օլունմայաճաղընա պինէն, նօգսանը իլէ իթայա թալիպ օլանլարընն վէ տահա գիյատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին էվգաֆը Հիւմայուն մէճլիսը իտարէսինէ կէլմէլէրի։

24 քեանունը սանի 300 3—3

Մալիէ խազինէի ճէլիլէսի մէքթուբատ վէ մէշրուպաթ սաթըճըլըգը հուլուլի թէգարրուպ իտէն 1301 սէնէսի մարթը իսթիտասընտան սէնէի մէրգումէ շուպաթը նիհայէթինէ գատար պիր սէնէլիք օլմագ իւզրէ զուհուր իտէճէք թալիպինէ իսմարը մուգարրէր պուլունտուղընտան, պուտա թալիպ օլանլարը վէ չէրաիթը միւզայէտէյէ էթրաֆը իլէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին քէֆիլ վէ եախոտ տէբօղիթօ ազչէլերինէ պէրապէր Խազինէի միւշարէլյէկ վարիսաթ իտարէսի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

25 քեանունը սանի 300 4—3

Ասմա-Սլթընտա վագը լմլաքը միրիյէտէն սաթիգ թահմիսանէ մահալլինին՝ հուլուլի թէգարրուպ իտէն 1301 սէնէսի մարթը իսթիտասընտան սէնէի մէրգումէ շուպաթը ղայէթինէ գատար պիր սէնէլիք օլմագ իւզրէ զուհուր իտէճէք թալիպինէ իսմարը մուգարրէր պուլունտուղընտան, մահալը մէզքուրէ թալիպ օլանլարընն վէ չէրաիթը միւզայէտէյէ էթրաֆը իլէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին քէֆիլ վէ եախոտ տէբօղիթօ ազչէլերինէ պէրապէր Մալիէ Խազինէի ճէլիլէսինտէ վարիսաթ իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

24 քեանունը սանի 300 3—3

Միւպայասընա լիւզում կէօրիւնէն 50550 ատէտ տէբօղիթ վէ պիրինճի Ֆուրինիէ մալի սրարմաշէթ իլէ քզէզալիք տէբօղիթ պիր բաքէթ օլարագ պազգանա միւպայասա օլունաճագ օլան ճէտիտ գըյէ իլէ 405 գրյէ 270 կրամ սրարմաշէթին չէհրը ճարիի բումինին 31 ինճի բէնչէնպիհ կիւնիւ միւնագասասընա միւպաշէթէթ գրլըճանաղը ճիհէթլէ, թալիպ օլան թիւճարընն միւնագասա չէրաիթինի անլամագ, վէ միւնագասատա պուլունմագ իւզրէ, նիւմունէլէրիյէ պէրապէր եէվմը մէզքիւրտէն իսթիպարէն էվգաֆը Հիւմայուն մէճլիսը իտարէսինէ էյլէմէլէրի։

26 քեանունը սանի 300 3—1

Նըսֆը խազինէնին իտարէսինտէ վէ նըսֆը սիկէրի ասկարընն էսկիտէսինտէ օլան նէնի գարու ճատատինտէ Զագըր աղա մահալլէսինտէ վագը 42 նումէրօլու պիր պպպանէ իլէ թահթընա քեսին տիրքեանընն ագ իսթէյէնլէրին քէֆիլ վէ եախոտ տէբօղիթօ ազչէլերինէ պէրապէր Մալիէ Խազինէի ճէլիլէսինտէ վարիսաթ իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

24 քեանունը սանի 300

Մահմուտ բաշատա վագը Զօրապէզը խանընտա ալթի գաթընտա օլուպ, խազինէի ճէլիլէի մալիյէնին իտարէսինտէ պուլունան պիր պպպ տիրքեանընն հուլուլի թէգարրուպ իտէն 1301 սէնէսի մարթը իսթիտասընտան սէնէի մէրգումէ շուպաթը նիհայէթինէ գատար պիր սէնէլիք օլմագ իւզրէ զուհուր իտէճէք թալիպինէ իսմարը մուգարրէր պուլունտուղընտան, թալիպ օլանլարը վէ չէրաիթը միւզայէտէյէ էթրաֆը իլէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին քէֆիլ վէ եախոտ տէբօղիթօ ազչէլերինէ պէրապէր Մալիէ Խազինէի ճէլիլէսինտէ վարիսաթ իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

24 քեանունը սանի 300

հուլուլի թէգարրուպ իտէն 1301 սէնէսի մարթը իսթիտասընտան, սէնէի մէրգումէ շուպաթը նիհայէթինէ գատար պիր սէնէլիք օլմագ իւզրէ, զուհուր իտէճէք թալիպինէ իսմարը մուգարրէր պուլունտուղընտան, թալիպ օլանլարը վէ չէրաիթը միւզայէտէյէ էթրաֆը իլէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին քէֆիլ վէ եախոտ տէբօղիթօ ազչէլերինէ պէրապէր Մալիէ Խազինէի ճէլիլէսինտէ վարիսաթ իտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

24 քեանունը սանի 300

Թիճարեթի նեզարեթը էճիլիսի տարէսի իչուն նիւմունէսի վէճիլէ միւպայասա օլունաճաղը էվվէլէճէ իլան օլունան 100 թօր 2 նէվ տէֆթէրլիք պամալ քեաղըտըն միւնագասասը պիլիճրա, պուտարատան պիրինճի ճին. սինին պէհէր թօրը 149, վէ իքինճի նէվինին պէհէր թօրը 111 ղրուշտա թալիպի էօհտասինտէ գապուլընտան, մէզքուր Փ'ալթատան թէնգիլի իլէ իսթասընա թալիպ օլանլարընն քեանունը սանինին 31ինճի բէնճչէնպիհ կիւնիւտէ գատար նէզարեթը միւսրէլէհա մուհասպէպինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

26 քեանունը սանի 300 2—1

ԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻԳ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Մէզքուր գումբանեա՝ խանէ, էչեա, էմթատա վէ սարէլի մէնֆաաթլը չարթլար իլէ եանկընա գարշը սիկուրթա իսէր։

Ո-ֆոդ -ճէնթիլ

Մ. ՀԷՐՄ ՀԷԼՊԻՆԿ

Գալաթա Գարանթինա սոգաղը Ն. 9

Ֆրանս. էլէ Դէ-լէ-էզ-էդ-էյ-էն հէր բէր-ուէր վէ լուֆ-պոֆ-ըլ-ըն-ոզ պոլ-ոնը։

La VELOUTINE

Poudre de Riz spéciale

PRÉPARÉE AU BISMUTH

Par CHles FAY, Parfumeur

PARIS — 9, Rue de la Paix, 9 — PARIS

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԱԶ ԱՆՏՈՆ ՍԱԳԱԼԱՆ

Պիր էվվլ քիմսէնին վէֆաթընտա տուլ վէ եէթիմ-լերինէ մէրաս։

Միւտտէթը էօմրիւնտէ իյրատ։

Ճարի օլան սիկուրթալարըն մզգտարը

ՖՐԱՆԳ 1.460.000.000

ԷՔԻԹԱԼ ՏԸ ՆԻՒ-ԵՕՐԳ

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

ՍԹԱՄԲՈՆԼԱ ՃԷԼԱԼ ՊԷՑ ԽԱՆԸՆՏԱ 26 ՆՈՒՄԷՐՕՏԱ

ՈՒՄՈՒՄԻ ԱՃԷՆԹԷԼԷՐ

ՇԻՆՏԼԷՐ — ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Էրքէք չօճուգլար իչիւն սէրմայէ,

Գըզ չօճուգլար իչիւն ճէհէզ,

Թէէմին օլունմուշ սէրմայէ

ՖՐԱՆԳ 280.000.000